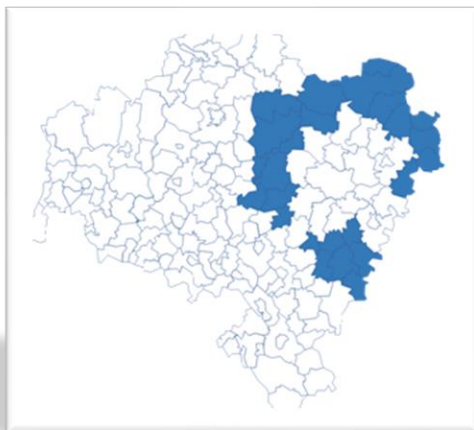


ZARYS PLANU DZIAŁAŃ

INNEGO INSTRUMENTU TERYTORIALNEGO
SUBREGIONU WROCŁAWSKIEGO



NA LATA 2021-2027

Spis treści

SPIS TABEL	1
SPIS RYSUNKÓW	2
1. WSTĘP.....	3
2. OBSZAR GEOGRAFICZNY, KTÓREGO DOTYCZY PLAN DZIAŁAŃ	4
3. ANALIZA POTRZEB ROZWOJOWYCH I POTENCJAŁU OBSZARU	6
A. SFERA GOSPODARCZA	6
B. SFERA SPOŁECZNA.....	17
C. SFERA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWA	32
4. ANALIZA SWOT	45
5. OPIS ZINTEGROWANEGO PODEJŚCIA DO STWIERDZONYCH POTRZEB ROZWOJOWYCH I POTENCJAŁU SUBREGIONU WROCŁAWSKIEGO	46
6. MATRYCA LOGICZNA INTERWENCJI	57
7. BUDŻET PLANU DZIAŁAŃ IIT SW.....	58
8. WYKAZ OPRACJI, KTÓRE MAJĄ BYĆ WSPIERANE	60

SPIS TABEL

Tabela 1. Podmioty gospodarcze	6
Tabela 2. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	9
Tabela 3. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności w wieku produkcyjnym	11
Tabela 4. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem	12
Tabela 5. Rynek pracy.....	14
Tabela 6. Turyści zagranicznych	16
Tabela 7. Liczba ludności stan na 31.XII.	17
Tabela 8. Ruch naturalny i migracyjny ludności w latach 2014-2019	19
Tabela 9. Wskaźnik obciążenia demograficznego	21
Tabela 10. Pomoc społeczna – gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej.....	23
Tabela 11. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej	24
Tabela 12. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	25
Tabela 13. Dzieci w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat.....	28
Tabela 14. Wyniki egzaminu ósmoklasisty (2020 r.)	30
Tabela 15. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej.....	34
Tabela 16. Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku na mieszkańca w kg.....	39
Tabela 17. Zasoby mieszkaniowe – mieszkania.....	41
Tabela 18. Obszary prawnie chronione	43

Tabela 19. Analiza SWOT	45
Tabela 20. Cel, Priorytety i Działania Zarysu Planu Działań ZIT ZOI	46
Tabela 21. Macierz zintegrowanego oddziaływania efektów realizacji Zarysu Planu Działań IIT SW	48
Tabela 22. Działania Priorytetu 3 Zarysu Planu Działań IIT SW wraz z kodami wymiaru zakresu interwencji.....	52
Tabela 23. Działania Priorytetu 2 Zarysu Planu Działań IIT SW wraz z kodami wymiaru zakresu interwencji.....	54
Tabela 24. Działania Priorytetu 3 Zarysu Planu Działań IIT SW wraz z kodami wymiaru zakresu interwencji.....	56
Tabela 25. Matryca logiczna interwencji – potencjały i bariery rozwojowe	57
Tabela 26. Budżet Zarysu Planu IIT SW	59
Tabela 27. Wykaz operacji, które mają być wspierane w ramach IIT SW	61

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Subregion Wrocławski na tle Województwa Dolnośląskiego	4
Rysunek 2. Mapa Subregionu Wrocławskiego w podziale na Gminy i Powiaty	5
Rysunek 3. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2019 r.	10
Rysunek 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2019 r.	15
Rysunek 5. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w 2019 r.	22
Rysunek 6. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców w 2019 r.	27
Rysunek 7. Dzieci w przedszkolach na 1000 dzieci w 2018 r.....	29
Rysunek 8. Sieć dróg krajowych i wojewódzkich na terenie Dolnego Śląska.....	33
Rysunek 9. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z instalacji wodociągowej w 2018 r.	37
Rysunek 10. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z instalacji kanalizacyjnej w 2018 r. ...	38
Rysunek 11. Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku na mieszkańca w kg w 2019.	41

1. WSTĘP

Niniejszy dokument programowy dla Innego Instrumentu Terytorialnego Subregionu Wrocławskiego opracowany został w związku z przygotowaniem jednostek samorządu terytorialnego do uruchomienia nowego okresu programowania Unii Europejskiej 2021 – 2027 oraz na wniosek Marszałka Województwa Dolnośląskiego wyrażony w piśmie z dnia 27.08.2020 r.

Ze względu na rozbieżności w stosowanej terminologii dot. nazwy dokumentu pomiędzy projektem Rozporządzenia Ogólnego Parlamentu i Rady¹ (Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) oraz informacjami przekazywanymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego i Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (Strategia zwana dalej Planem Działań) na obecnym etapie przyjęto nazwę Plan Działań.

Ponieważ brak jakichkolwiek wytycznych dot. zasad opracowania dokumentu oraz jego zawartości niniejszy Plan Działań przygotowano na podstawie projektu Rozporządzenia Ogólnego Parlamentu Europejskiego oraz Rady w szczególności Art. 22 i 23 (w zakresie zawartości dokumentu) oraz załącznika do projektu Rozporządzenia (w zakresie kodów dotyczących wymiaru zakresu interwencji).

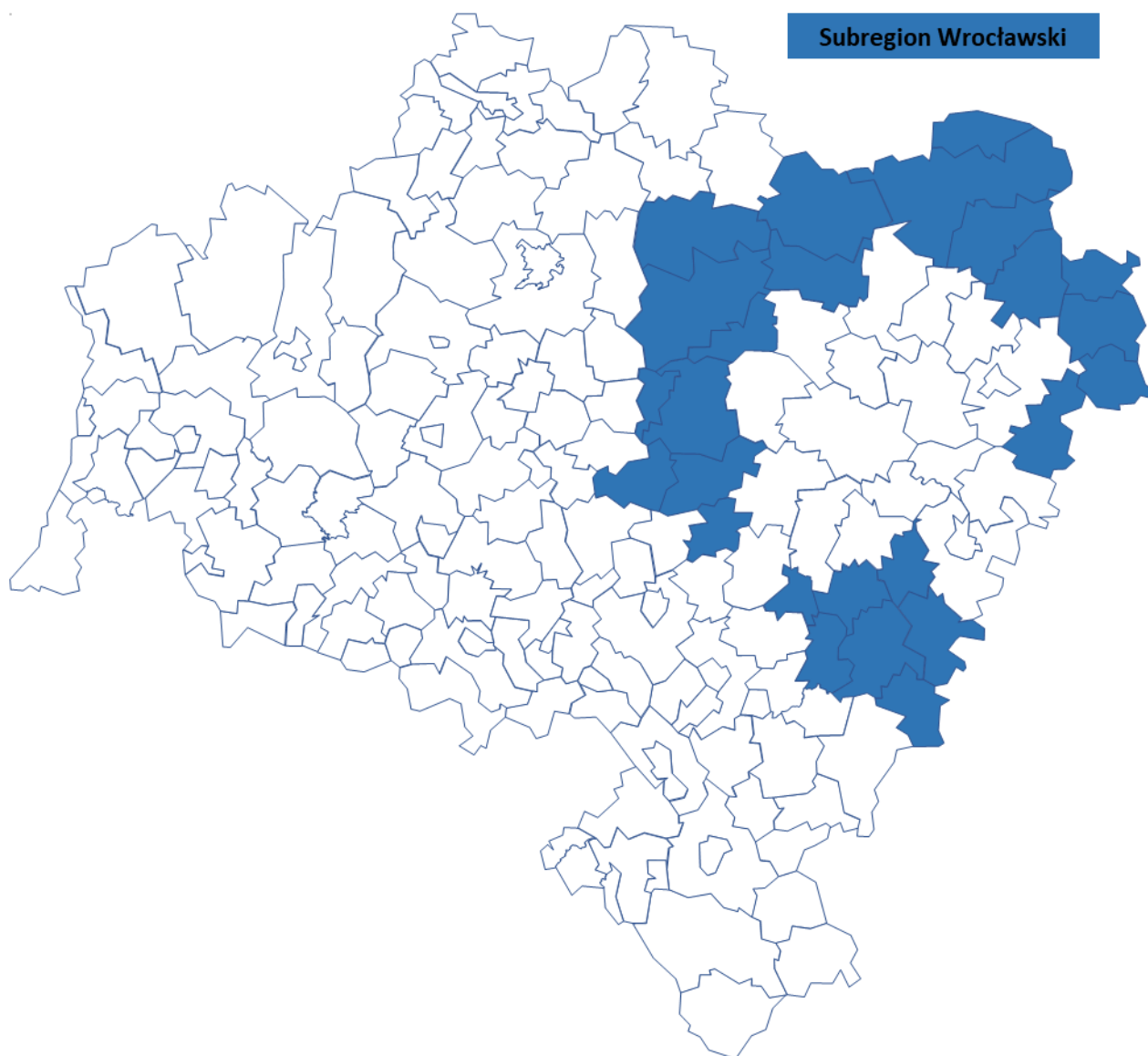
Opracowanie ostatecznej wersji dokumentów wymaga precyzyjnych wytycznych ze strony właściwych instytucji zarządzających, w szczególności dot. zakresu i wymiaru tematycznego interwencji oraz alokacji środków dla IIT SW, ale również w zakresie zasad monitoringu oraz zarządzania IIT SW.

¹ ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz.

https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/61834/Rozporzadzenie_projekt_przepisy_wspolne_COM_2018_375_29_05_2018_PL.pdf

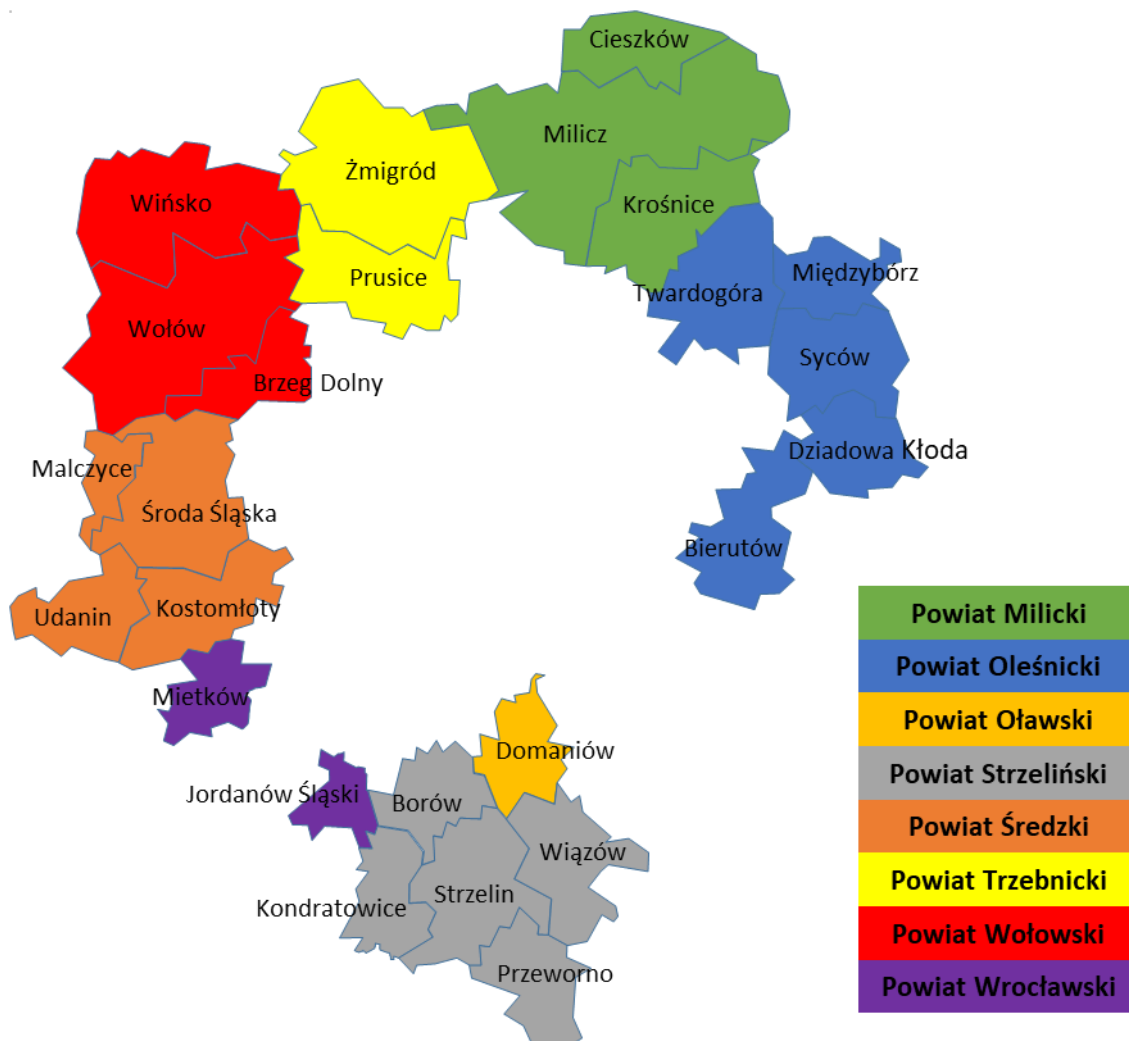
2. OBSZAR GEOGRAFICZNY, KTÓREGO DOTYCZY PLAN DZIAŁAŃ

Subregion Wrocławski (Subregion, Obszar) tworzy 25 gmin, a mianowicie: Bierutów, Borów, Brzeg Dolny, Cieszków, Domaniów, Dziadowa Kłoda, Jordanów Śląski, Kondratowice, Kostomłoty, Krośnice, Malczyce, Mietków, Międzybórz, Milicz, Prusice, Przeworno, Strzelin, Syców, Środa Śląska, Twardogóra, Udanin, Wiązów, Wińsko, Wołów, Żmigród. Gminy te zlokalizowane są na terenie ośmiu powiatów tj.: milickiego, oleśnickiego, oławskiego, średzkiego, strzelińskiego, trzebnickiego, wołowskiego i wrocławskiego.



Rysunek 1. Subregion Wrocławski na tle Województwa Dolnośląskiego

W 2019 r. powyższy obszar zamieszkiwało ponad 251 tys. mieszkańców. Cechą Subregionu jest jego duże zróżnicowanie zarówno pod względem poziomu rozwoju gospodarczego, jak i dostępności do usług oraz infrastruktury społecznej.



Rysunek 2. Mapa Subregionu Wrocławskiego w podziale na Gminy i Powiaty

W rezultacie kluczowe jest opracowanie i wdrożenie strategii zmierzającej do poprawy spójności Obszaru, a jednocześnie zapewniającej wielokierunkowy i trwały rozwój poszczególnych gmin i całego Subregionu.

3. ANALIZA POTRZEB ROZWOJOWYCH I POTENCJAŁU OBSZARU

A. SFERA GOSPODARCZA

Przedsiębiorczość

W 2019 r. na terenie Subregionu Wrocławskiego zarejestrowane były łącznie 23.902 podmioty gospodarcze. W porównaniu do 2014 r. nastąpił wzrost ogólnej liczby podmiotów gospodarczych o ok. 9,2%. Powyższa tendencja zauważalna była również na Dolnym Śląsku. Zaznaczyć jednak należy, że wzrost liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie Subregionu był wyższy niż w województwie dolnośląskim (9,0%).

Wśród podmiotów gospodarczych funkcjonujących na analizowanym Obszarze dominowały przedsiębiorstwa zaliczane do sektora prywatnego. W 2019 r. działało łącznie 22.765 podmiotów zaliczanych do sektora prywatnego. Również w tym przypadku na przestrzeni lat 2014-2019 nastąpił wzrost liczby podmiotów wynoszący ok. 9,0%. Podkreślić przy tym należy, że wzrost liczby podmiotów na terenie Subregionu kształtował się powyżej średniej regionalnej (7,7%). Prowadzi to do wniosku, że Subregion Wrocławski rozwijał się w badanych latach szybciej niż województwo, w rezultacie jego pozycja gospodarcza na Dolnym Śląsku uległa wzmocnieniu.

Niemniej jednak, co warto podkreślić, jak wynika z Załącznika Nr 1 „Lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją: programowanie 2021-2027” na terenie Subregionu Wrocławskiego znajduje się gmina Przeworno (Powiat Strzeliński) zagrożona trwałą marginalizacją.

Tabela 1. Podmioty gospodarcze

Wyszczególnienie	2014	2019	2014=100
Bierutów			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	848	879	103,7
Sektor prywatny	790	821	103,9
Borów			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	392	453	115,6
Sektor prywatny	379	440	116,1
Brzeg Dolny			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 377	1 546	112,3
Sektor prywatny	1 315	1 474	112,1
Cieszków			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	360	419	116,4
Sektor prywatny	352	400	113,6
Domaniów			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	374	443	118,4
Sektor prywatny	360	430	119,4
Dziadowa Kłoda			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	282	341	120,9
Sektor prywatny	266	325	122,2

Jordanów Śląski			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	206	250	121,4
Sektor prywatny	200	240	120,0
Kondratowice			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	299	317	106,0
Sektor prywatny	288	307	106,6
Kostomłoty			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	534	636	119,1
Sektor prywatny	519	618	119,1
Krośnice			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	571	679	118,9
Sektor prywatny	550	651	118,4
Malczyce			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	468	483	103,2
Sektor prywatny	455	465	102,2
Mietków			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	331	369	111,5
Sektor prywatny	319	355	111,3
Międzybórz			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	383	397	103,7
Sektor prywatny	358	374	104,5
Milicz			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	2 556	2 754	107,7
Sektor prywatny	2 475	2 627	106,1
Prusice			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	722	820	113,6
Sektor prywatny	694	793	114,3
Przeworno			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	310	340	109,7
Sektor prywatny	293	325	110,9
Strzelin			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	2 308	2 442	105,8
Sektor prywatny	2 212	2 335	105,6
Syców			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 640	1 781	108,6
Sektor prywatny	1 556	1 689	108,5
Środa Śląska			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	2 146	2 284	106,4
Sektor prywatny	2 034	2 170	106,7
Twardogóra			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 006	1 102	109,5
Sektor prywatny	931	1 020	109,6
Udanin			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	476	474	99,6
Sektor prywatny	467	461	98,7
Wiązów			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	491	550	112,0
Sektor prywatny	476	537	112,8

Wińsko			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	535	583	109,0
Sektor prywatny	521	561	107,7
Wołów			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	2 042	2 181	106,8
Sektor prywatny	1 933	2 062	106,7
Żmigród			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 234	1 379	111,8
Sektor prywatny	1 149	1 285	111,8
Subregion Wrocławski			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	21 891	23 902	109,2
Sektor prywatny	20 892	22 765	109,0
Dolny Śląsk			
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	351 121	382 892	109,0
Sektor prywatny	335 478	361 191	107,7

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Analizując sferę gospodarczą należy podkreślić, że zarówno pod względem liczby podmiotów, jak i dynamiki ich zmian Subregion Wrocławski jest silnie zróżnicowany.

Na terenie Subregionu Wrocławskiego największy potencjał gospodarczy (wyrażony poprzez liczbę podmiotów gospodarczych) skupiony był w czterech gminach: Milicz (2.754 podmioty), Strzelin (2.442), Środa Śląska (2.284) i Wołów (2.181). Na gminy te przypada łącznie 40,4% ogółu podmiotów zarejestrowanych na terenie Subregionu. Najniższy potencjał gospodarczy, mierzony liczbą przedsiębiorstw wykazują gminy: Jordanów Śląski (250 podmiotów), Kondratowice (317), Przeworno (340), Dziadowa Kłoda (341), Mietków (369) i Międzybórz (397).

Analizując potencjał gospodarczy Subregionu w ujęciu dynamicznym zauważyć można, że w latach 2014-2019 liczba przedsiębiorstw zwiększyła się w 24 gminach. Największy przyrost liczby przedsiębiorstw odnotowano w gminach: Jordanów Śląski (21,4%), Dziadowa Kłoda (20,9%), Kostomłoty (19,1%), Krośnice (18,9%), Domaniów (18,4%), Cieszków (16,4%) i Borów (15,6%). Natomiast w przypadku gminy Udanin liczba podmiotów gospodarczych na przestrzeni badanych lat uległa zmniejszeniu.

Analizując sferę gospodarczą należy uwzględnić nie tylko bezwzględną liczbę zarejestrowanych przedsiębiorstw, ale również przedsiębiorczość mieszkańców mierzoną liczbą podmiotów na 10 tys. mieszkańców.

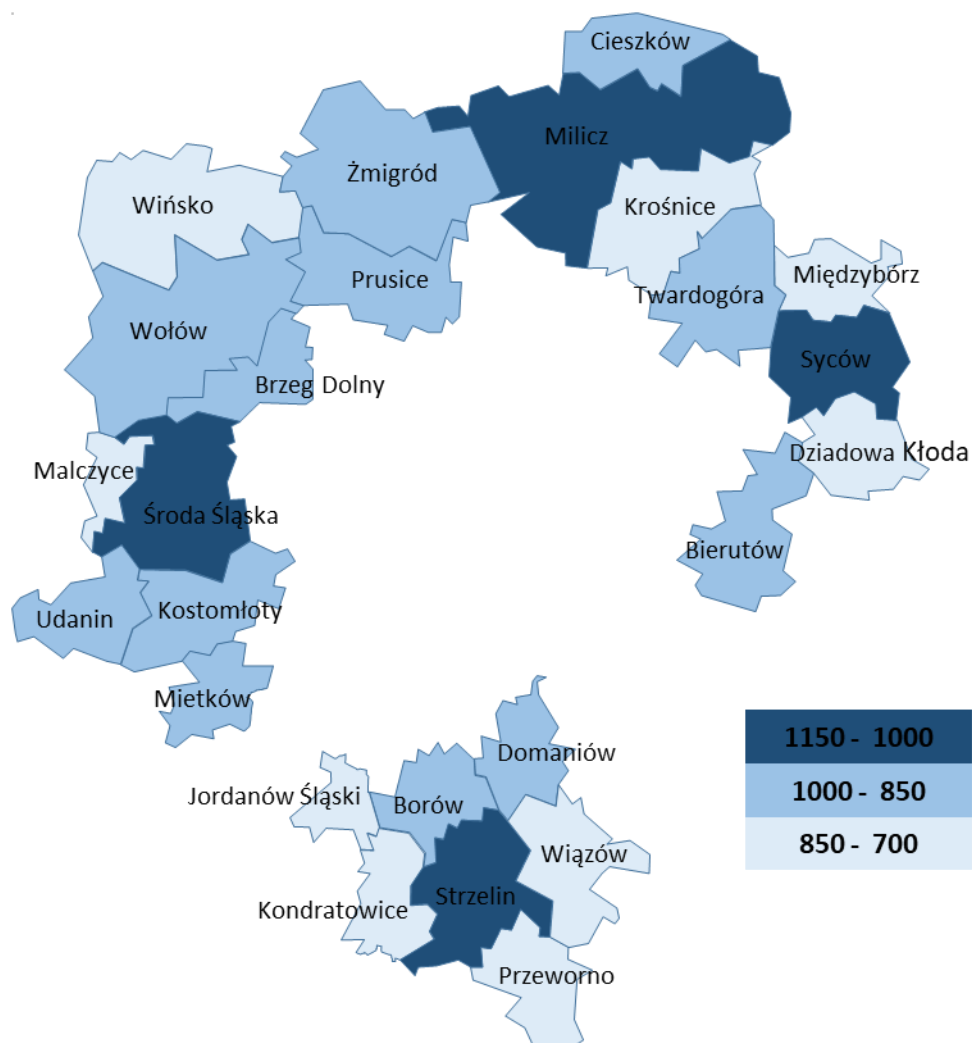
Dla Subregionu Wrocławskiego wskaźnik ten wynosił w 2019 r. 889 i był wyraźnie niższy od średniej dla Dolnego Śląska (1.320). W latach 2014 – 2019 wskaźnik ten wzrósł na analizowanym Obszarze o 11,8%. Warto podkreślić, że tempo wzrostu było o 2,4 punktu procentowego wyższe niż średnia regionalna. W rezultacie w 2019 r. wartość przedmiotowego wskaźnika w przypadku Subregionu stanowiła ok. 67,4% wartości wskaźnika w regionie.

Tabela 2. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

Wyszczególnienie	2014	2019	2014=100	Dolny Śląsk =100 Rok 2019
Bierutów	833	883	106,0	66,9
Borów	736	859	116,7	65,1
Brzeg Dolny	859	958	111,5	72,6
Cieszków	767	899	117,2	68,1
Domaniów	705	858	121,7	65,0
Dziadowa Kłoda	608	742	122,0	56,2
Jordanów Śląski	654	786	120,2	59,5
Kondratowice	669	741	110,8	56,1
Kostomłoty	746	893	119,7	67,7
Krośnice	697	834	119,7	63,2
Malczyce	780	811	104,0	61,4
Mietków	853	982	115,1	74,4
Międzybórz	745	780	104,7	59,1
Milicz	1 048	1 138	108,6	86,2
Prusice	773	874	113,1	66,2
Przeworno	623	715	114,8	54,2
Strzelin	1 043	1 102	105,7	83,5
Syców	984	1 055	107,2	79,9
Środa Śląska	1 087	1 147	105,5	86,9
Twardogóra	773	851	110,1	64,5
Udanin	891	932	104,6	70,6
Wiązów	666	775	116,4	58,7
Wińsko	628	705	112,3	53,4
Wołów	892	973	109,1	73,7
Żmigród	831	941	113,2	71,3
Subregion Wrocławski	796	889	111,8	67,4
Dolny Śląsk	1 207	1 320	109,4	100,0

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Ważnym podkreślenia wydaje się fakt, że żadna z gmin wchodzących w skład Subregionu Wrocławskiego nie miała wskaźnika przedsiębiorczości wyższego od średniej dla Dolnego Śląska. W ramach Subregionu najwyższy wskaźnik przedsiębiorczości odnotowano w następujących gminach: Środa Śląska (1.147), Milicz (1.138), Strzelin (1.102) i Syców (1.055). Najniższy poziom aktywności gospodarczej mieszkańców wykazują gminy: Wińsko (705), Przeworno (715), Kondratowice (741), Dziadowa Kłoda (742), Wiązów (775), Międzybórz (780) i Jordanów Śląski (786).



Rysunek 3. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w 2019 r.

Jednocześnie w latach 2014 – 2019 we wszystkich gminach Subregionu nastąpił wzrost przedsiębiorczości. Najmocniej zjawisko to uwidoczniło się w gminach: Działowa Kłoda (22,0%), Domaniów (21,7%), Jordanów Śląski (20,2%), Kostomłoty (19,7%) i Krośnice (19,7%). Najwolniej wskaźnik przedsiębiorczości rósł w gminach: Malczyce (4,0%), Udanin (4,6%) i Międzybórz (4,7%).

Ponadto, należy zwrócić szczególną uwagę na wartości kolejnego istotnego wskaźnika – podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym – interpretowanego często jako jeden z głównych barometrów przedsiębiorczości na określonym obszarze.

W analizowanym okresie wartości tego indykatora kształtowały się pozytywnie, zaobserwowano bowiem wzrost liczby podmiotów z poziomu 123,6 w 2014 r. do poziomu 144,8 w 2019 r. Niestety wartość niniejszego wskaźnika nadal kształtowała się wyraźnie poniżej średniej dla Dolnego Śląska wynoszącej (w 2019 r.) 220,9. Jednak, co warto podkreślić dynamika wzrostu analizowanego wskaźnika wynosząca w Subregionie 17,1% była wyższa od średniej w regionie (16,2%).

Tabela 3. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności w wieku produkcyjnym

Wyszczególnienie	2014	2019	2014=100	Dolny Śląsk =100 Rok 2019
Bierutów	128,0	142,5	111,3	64,5
Borów	113,0	136,0	120,4	61,6
Brzeg Dolny	132,8	160,0	120,5	72,4
Cieszków	121,0	149,6	123,6	67,7
Domaniów	108,8	137,3	126,2	62,2
Dziadowa Kłoda	94,6	120,2	127,1	54,4
Jordanów Śląski	98,0	123,6	126,1	56,0
Kondratowice	104,1	119,9	115,2	54,3
Kostomłoty	113,6	140,4	123,6	63,6
Krośnice	110,1	136,6	124,1	61,8
Malczyce	118,8	129,9	109,3	58,8
Mietków	132,5	160,6	121,2	72,7
Międzybórz	118,0	126,6	107,3	57,3
Milicz	170,2	194,8	114,5	88,2
Prusice	117,2	138,7	118,3	62,8
Przeworno	97,5	117,5	120,5	53,2
Strzelin	164,0	184,8	112,7	83,7
Syców	153,6	175,6	114,3	79,5
Środa Śląska	168,6	186,7	110,7	84,5
Twardogóra	119,3	137,6	115,3	62,3
Udanin	137,2	151,2	110,2	68,4
Wiązów	104,0	124,6	119,8	56,4
Wińsko	99,2	113,8	114,7	51,5
Wołów	137,9	158,7	115,1	71,8
Żmigród	128,8	153,2	118,9	69,4
Subregion Wrocławski	123,6	144,8	117,1	65,6
Dolny Śląsk	190,1	220,9	116,2	100,0

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Najwyższą wartość przedmiotowy wskaźnik osiągnął w gminach: Milicz (194,8), Środa Śląska (186,7) i Strzelin (184,8). Niestety również w tych przypadkach wartość wskaźnika kształtowała się poniżej średniej dla Dolnego Śląska. Najniższą wartość przedmiotowego wskaźnika odnotowano w gminach: Wińsko (113,8), Przeworno (117,5) i Kondratowice (119,9).

Innowacyjność i potencjał inwestycyjny

Potencjał gospodarczy Subregionu Wrocławskiego tworzy nie tylko liczba przedsiębiorstw zlokalizowanych na jego obszarze, czy też przedsiębiorczość mieszkańców, ale również innowacyjność tych przedsiębiorstw.

Pomiar innowacyjności przedsiębiorstw jest problemem złożonym, a dostępność materiałów źródłowych mocno ograniczona. Można uznać, że innowacyjność przedsiębiorstw związana jest m.in. z branżami w jakich one funkcjonują. Na szczególną uwagę zasługują tzw. sektor kreatywny, który niejednokrotnie tworzy warunki do generowania i wdrażania innowacji.

Jak wynika z danych GUS udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem kształtował się na terenie Subregionu Wrocławskiego w 2019 r. na poziomie 4,06%. Niestety wartość niniejszego wskaźnika była w przypadku analizowanego Obszaru niższa niż średnia dla województwa dolnośląskiego wynosząca w 2019 r. 6,56%.

Tabela 4. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem

Wyszczególnienie	2014	2019	2014=100	Dolny Śląsk =100 Rok 2019
Bierutów	2,78	2,99	107,6	45,6
Borów	6,52	4,00	61,3	61,0
Brzeg Dolny	8,00	5,59	69,9	85,2
Cieszków	4,65	5,41	116,3	82,5
Domaniów	3,57	8,82	247,1	134,5
Dziedowa Kłoda	3,85	2,70	70,1	41,2
Jordanów Śląski	5,56	6,06	109,0	92,4
Kondratowice	3,45	0,00	0,0	0,0
Kostomłoty	1,92	3,17	165,1	48,3
Krośnice	4,35	3,92	90,1	59,8
Malczyce	5,56	0,00	0,0	0,0
Mietków	2,86	6,06	211,9	92,4
Międzybórz	0,00	2,78	-	42,4
Milicz	3,17	7,93	250,2	120,9
Prusice	1,28	3,70	289,1	56,4
Przeworno	0,00	3,45	-	52,6
Strzelin	6,63	6,02	90,8	91,8
Syców	3,68	5,07	137,8	77,3
Środa Śląska	3,45	6,06	175,7	92,4
Twardogóra	5,13	3,53	68,8	53,8
Udanin	3,13	0,00	0,0	0,0
Wiązów	8,89	1,85	20,8	28,2
Wińsko	5,26	0,00	0,0	0,0
Wołów	2,04	8,00	392,2	122,0
Żmigród	3,60	4,31	119,7	65,7
Subregion Wrocławski	3,97	4,06	102,1	61,8
Dolny Śląsk	5,97	6,56	109,9	100,0

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Należy podkreślić, że sytuacja wewnątrz Subregionu jest zróżnicowana. W 2019 r. w trzech gminach tworzących Subregion tj. w gminie Domaniów, Milicz i Wołów wartość niniejszego wskaźnika była wyższa niż w województwie. Największy odsetek nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw sektora kreatywnego odnotowano w gminie Domaniów (8,82%). W pozostałych gminach Subregionu wartość analizowanego wskaźnika kształtowała się poniżej

średniej dla Dolnego Śląska. W czterech gminach: Kondratowice, Malczyce, Udanin i Wińsko wartość wskaźnika była zerowa.

Wpływ na sytuację gospodarczą Subregionu Wrocławskiego ma m.in. jego atrakcyjność dla inwestorów. Interesującą informacją na temat atrakcyjności inwestycyjnej analizowanego Obszaru dostarcza raport „Atrakcyjność inwestycyjna regionów 2017 Województwo dolnośląskie”

Na potrzeby powyższego opracowania przyjęto poniższą skalę oceny:

- gwiazda pomarańczowa - oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych);
- gwiazda złota – jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

Jak wynika z cytowanego opracowania gwiazdą pomarańczową wyróżnione zostały powiaty: oławski, wołowski i wrocławski. W grupie gmin, również wyróżnione zostały jednostki wchodzące w skład Subregionu Wrocławskiego tj.:

- złotą gwiazdą – Brzeg Dolny;
- pomarańczową gwiazdą – Krośnice, Mietków, Milicz, Strzelin, Syców, Środa Śląska, Twardogóra, Wołów i Żmigród.

Jak wynika z powyższego zestawienia 10 gmin tworzących Subregion zostało wyróżnionych, co stanowiło 40,0% ogółu gmin wchodzących w skład analizowanego Obszaru. Niestety tylko jedna gmina (Brzeg Dolny) została wyróżniona złotą gwiazdą. Może to dziwić zwłaszcza w kontekście możliwości inwestycyjnych jakie stwarza przynajmniej niektórym gminom ich położenie względem Wrocławia i autostrady A4.

Ważną rolę we wspieraniu przedsiębiorczości pełnią instytucje otoczenia biznesu (IOB). Wśród IOB najistotniejszą rolę odgrywają parki technologiczne, parki przemysłowe, centra transferu technologii, inkubatory przedsiębiorczości oraz instytucje Krajowej Sieci Innowacji. Niestety na terenie Subregionu pozycja IOB jest niezadawalająca i nieadekwatna do potrzeb wynikających z wyzwań przed jakimi stoi lokalna gospodarka.

Rynek pracy

Wskaźnik bezrobocia mierzony jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym był na terenie Subregionu wyższy niż na Dolnym Śląsku (3,2%) i w 2019 r. wynosił 4,3%. W stosunku do roku 2014 r. sytuacja w niniejszym zakresie uległa poprawie. W 2014 r. wartość przedmiotowego wskaźnika wynosiła 7,5%.

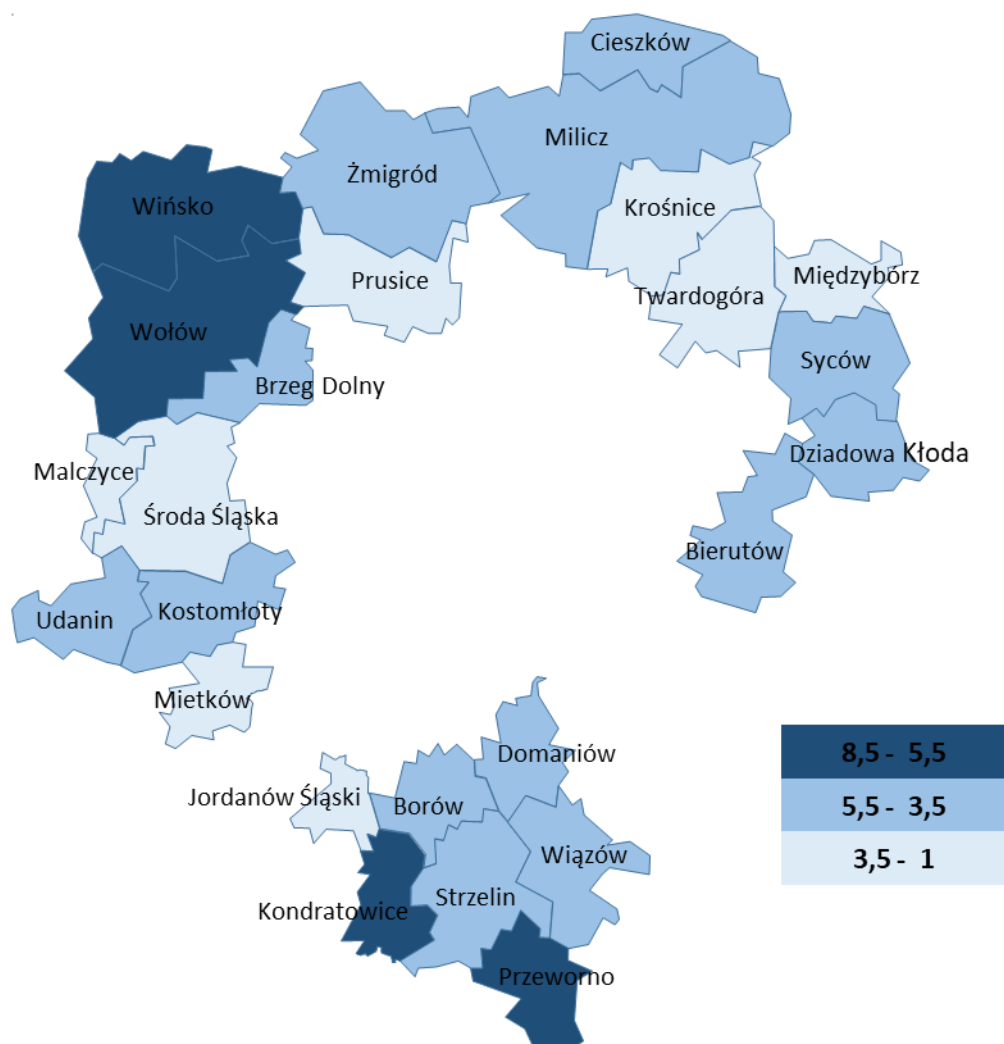
Tabela 5. Rynek pracy

JST	Pracujący na 1000 ludności			Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym		
	2014	2019	2014=100	2014	2019	2014=100
Bierutów	124	127	102,4	7,4	5,2	70,3
Borów	98	59	60,2	5,6	4,1	73,2
Brzeg Dolny	261	317	121,5	7,6	3,7	48,7
Cieszków	88	94	106,8	10,4	4,8	46,2
Domaniów	65	82	126,2	7,5	3,8	50,7
Dziadowa Kłoda	74	101	136,5	7,7	4,3	55,8
Jordanów Śląski	71	92	129,6	3,0	1,1	36,7
Kondratowice	96	102	106,3	10,3	6,8	66,0
Kostomłoty	90	83	92,2	6,4	4,1	64,1
Krośnice	178	225	126,4	7,3	3,4	46,6
Malczyce	69	111	160,9	6,6	3,1	47,0
Mietków	99	98	99,0	3,3	2,2	66,7
Międzybórz	291	269	92,4	8,2	3,4	41,5
Milicz	180	196	108,9	8,0	3,9	48,8
Prusice	112	139	124,1	6,3	2,9	46,0
Przeworno	82	78	95,1	10,1	6,0	59,4
Strzelin	230	246	107,0	7,8	5,4	69,2
Syców	181	190	105,0	7,5	3,8	50,7
Środa Śląska	300	357	119,0	5,7	2,8	49,1
Twardogóra	308	320	103,9	8,4	3,1	36,9
Udanin	85	95	111,8	6,0	4,8	80,0
Wiązów	79	73	92,4	7,1	4,7	66,2
Wińsko	57	67	117,5	12,2	8,2	67,2
Wołów	164	171	104,3	10,5	7,4	70,5
Żmigród	116	126	108,6	7,2	5,3	73,6
Subregion Wrocławski	140	153	109,1	7,5	4,3	57,6
Dolny Śląsk	251	276	110,0	6,6	3,2	48,5

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Jak wynika z dostępnych danych GUS sytuacja wewnątrz Subregionu jest silnie zróżnicowana. W 2019 r. w przypadku 6 gmin tworzących Subregion wartość analizowanego wskaźnika kształtowała się poniżej średniej regionalnej. Sytuację powyższą zaobserwowano w gminach: Jordanów Śląski (1,1%), Mietków (2,2%), Środa Śląska (2,8), Prusice (2,9%), Malczyce (3,1%) i Twardogóra (3,1%). W tych przypadkach można postawić tezę, że stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie naturalnej stopy bezrobocia, tzn. mieliśmy do czynienia z bezrobociem dobrowolnym lub frykcyjnym. Niemniej jednak warto podkreślić, że w 2014 r. wartość niniejszego wskaźnika była niższa niż na Dolnym Śląsku w 7 gminach, a w jednej gminie (Malczyce) znajdowała się na poziomie regionalnym.

W 2019 r. w najtrudniejszej sytuacji znajdowały się gminy: Wińsko (8,2%), Wołów (7,4%), Kondratowice (6,8%) i Przeworno (6,0%). Należy jednak zaznaczyć, że jeszcze w 2014 r. wskaźnik bezrobocia w pięciu gminach (Cieszków, Kondratowice, Przeworno, Wińsko, Wołów) przekraczał 10%.



Rysunek 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2019 r.

Podsumowując można stwierdzić, że chociaż w przypadku większości gmin tworzących Subregion Wrocławski wartość analizowanego wskaźnika w 2019 r. na tle województwa dolnośląskiego nadal była relatywnie wysoka to jednak przyjmowała ona wartość jednocyfrową. Niestety należy przyjąć, że wybuch pandemii zahamuje korzystne zmiany zachodzące na rynku pracy. Należy spodziewać się wzrostu stopy poziomu bezrobocia.

Analizując rynek pracy należy również uwzględnić odsetek osób aktywnych zawodowo. Jak wynika z danych GUS wartość wskaźnika „pracujący na 1000 ludności” w 2019 r. w Subregionie Wrocławskim wynosiła 153 i była wyraźnie niższa od średniej regionalnej (276). W stosunku do 2014 r. wartość przedmiotowego wskaźnika wzrosła w Subregionie o 9,1%, niestety wzrost ten był wolniejszy niż w województwie (10,0%).

Podobnie jak w przypadku bezrobocia również w przypadku aktywności zawodowej mieszkańców sytuacja wewnątrz analizowanego Obszaru jest zróżnicowana. Największą wartość badany wskaźnik osiągnął w gminach z dobrze rozwiniętym przemysłem tj.: Środa Śląska (357), Twardogóra (320) i Brzeg Dolny (317). Najniższą w stosunku do liczby ludności aktywność zawodową mieszkańców zdiagnozowano w gminach: Borów (59), Wińsko (67), Wiązów (73), Przeworno (78), Domaniów (82), Kostomłoty (83), Jordanów Śląski (92), Cieszków (94), Udanin (95) i Mietków (98).

Turystyka

Subregion Wrocławski posiada potencjał do rozwoju turystyki, a zwłaszcza turystyki weekendowej połączonej z aktywnym wypoczynkiem. Jednocześnie na obszarze Subregionu znajdują się liczne zabytki, świadczące o jego bogatym dziedzictwie materialnym. Według danych zawartych w „Raportie o stanie zachowania zabytków nieruchomości w województwie dolnośląskim. Zabytki wpisane do rejestru zabytków (księgi rejestru A i C)” w 2016 r. tylko na terenie powiatów milickiego, średzkiego, strzelińskiego i wołowskiego znajdowało się odpowiednio 72, 277, 198 i 155 zabytków.

Wśród zabytków znajdowały się m.in.: kościoły, miasta z murami miejskimi, ratuszami, budowlami publicznymi i kamienicami, pałace oraz przykłady nowoczesnej architektury przemysłowej XIX i XX w.

Ważnych informacji na temat potencjału turystycznego Obszaru dostarczają dane dotyczące liczby odwiedzających go turystów. Niestety GUS nie publikuje w układzie gminnym informacji odnośnie liczby turystów z Polski, dlatego też w diagnozie wykorzystano dane dotyczące turystów zagranicznych.

Tabela 6. Turyści zagranicznych

JST	Turyści zagraniczni (nierezydenci)	Udzielone noclegi turystom zagranicznym (nierezydentom)
	2019	2019
Bierutów	23	40
Borów	-	-
Brzeg Dolny	96	349
Cieszków	-	-
Domaniów	-	-
Dziadowa Kłoda	-	-
Jordanów Śląski	-	-
Kondratowice	-	-
Kostomłoty	0	0
Krośnice	254	662
Malczyce	-	-
Mietków	-	-
Międzybórz	-	-

Milicz	295	533
Prusice	-	-
Przeworno	-	-
Strzelin	380	710
Syców	2 524	3 748
Środa Śląska	1	5
Twardogóra	432	868
Udanin	-	-
Wiązów	6	6
Wińsko	-	-
Wołów	228	4 789
Żmigród	0	0
Subregion Wrocławski	4 239	11 710
Dolny Śląsk	796 133	1 640 522

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Jak wynika z danych GUS w 2019 r. Subregion odwiedziło łącznie 4.239 turystów, którym udzielono 11.710 noclegów. Jednak dane te nie odzwierciedlają faktycznego zainteresowania turystów Subregionem. Dotyczy to zwłaszcza gmin Milicz, Krośnice i Żmigród, gdzie rozwija się turystyka jednodniowa (rowerowa i piesza).

B. SFERA SPOŁECZNA

Potencjał demograficzny

Potencjał demograficzny Subregionu Wrocławskiego na koniec 2019 r. stanowił 251.069 mieszkańców (ok. 8,7% potencjału ludnościowego województwa dolnośląskiego), w tym 127.268 kobiety i 123.801 mężczyzn.

Obserwowanym na obszarze Subregionu zjawiskiem jest zmniejszanie się liczby ludności. W latach 2014–2019 liczba ludności zmniejszyła się o 0,9%. W analogicznym okresie liczba ludności na Dolnym Śląsku zmniejszyła się o 0,3%.

Tabela 7. Liczba ludności stan na 31.XII.

Wyszczególnienie	2014	2019	2014=100
Bierutów	10 180	9 960	97,8
Mężczyźni	4 984	4 859	97,5
Kobiety	5 196	5 101	98,2
Borów	5 323	5 272	99,0
Mężczyźni	2 674	2 642	98,8
Kobiety	2 649	2 630	99,3
Brzeg Dolny	16 024	16 134	100,7
Mężczyźni	7 701	7 767	100,9
Kobiety	8 323	8 367	100,5
Cieszków	4 692	4 663	99,4

Mężczyźni	2 343	2 364	100,9
Kobiety	2 349	2 299	97,9
Domaniów	5 306	5 162	97,3
Mężczyźni	2 615	2 557	97,8
Kobiety	2 691	2 605	96,8
Dziewiczy Kłoda	4 635	4 598	99,2
Mężczyźni	2 312	2 282	98,7
Kobiety	2 323	2 316	99,7
Jordanów Śląski	3 149	3 179	101,0
Mężczyźni	1 566	1 593	101,7
Kobiety	1 583	1 586	100,2
Kondratowice	4 471	4 276	95,6
Mężczyźni	2 277	2 181	95,8
Kobiety	2 194	2 095	95,5
Kostomłoty	7 157	7 119	99,5
Mężczyźni	3 599	3 549	98,6
Kobiety	3 558	3 570	100,3
Krośnice	8 194	8 139	99,3
Mężczyźni	4 132	4 103	99,3
Kobiety	4 062	4 036	99,4
Malczyce	6 001	5 952	99,2
Mężczyźni	2 958	2 966	100,3
Kobiety	3 043	2 986	98,1
Mietków	3 881	3 759	96,9
Mężczyźni	1 931	1 868	96,7
Kobiety	1 950	1 891	97,0
Międzybórz	5 139	5 092	99,1
Mężczyźni	2 548	2 530	99,3
Kobiety	2 591	2 562	98,9
Milicz	24 380	24 197	99,2
Mężczyźni	11 983	11 852	98,9
Kobiety	12 397	12 345	99,6
Prusice	9 339	9 377	100,4
Mężczyźni	4 669	4 720	101,1
Kobiety	4 670	4 657	99,7
Przeworno	4 974	4 754	95,6
Mężczyźni	2 518	2 377	94,4
Kobiety	2 456	2 377	96,8
Strzelin	22 133	22 167	100,2
Mężczyźni	10 781	10 814	100,3
Kobiety	11 352	11 353	100,0
Syców	16 659	16 874	101,3
Mężczyźni	8 080	8 203	101,5
Kobiety	8 579	8 671	101,1
Środa Śląska	19 742	19 914	100,9
Mężczyźni	9 627	9 695	100,7
Kobiety	10 115	10 219	101,0
Twardogóra	13 011	12 948	99,5

Mężczyźni	6 442	6 410	99,5
Kobiety	6 569	6 538	99,5
Udanin	5 343	5 088	95,2
Mężczyźni	2 657	2 528	95,1
Kobiety	2 686	2 560	95,3
Wiązów	7 373	7 101	96,3
Mężczyźni	3 670	3 554	96,8
Kobiety	3 703	3 547	95,8
Wińsko	8 513	8 274	97,2
Mężczyźni	4 178	4 078	97,6
Kobiety	4 335	4 196	96,8
Wołów	22 902	22 410	97,9
Mężczyźni	11 333	11 076	97,7
Kobiety	11 569	11 334	98,0
Żmigród	14 848	14 660	98,7
Mężczyźni	7 344	7 233	98,5
Kobiety	7 504	7 427	99,0
Subregion Wrocławski	253 369	251 069	99,1
Mężczyźni	124 922	123 801	99,1
Kobiety	128 447	127 268	99,1
Dolny Śląsk	2 908 457	2 900 163	99,7
Mężczyźni	1 398 554	1 394 635	99,7
Kobiety	1 509 903	1 505 528	99,7

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Spadek liczby ludności w latach 2014-2019 odnotowano w 19 gminach wchodzących w skład Subregionu Wrocławskiego. Z największym natężeniem zjawisko depopulacji wystąpiło w gminach: Kondratowice, Mietków, Przeworno, Udanin i Wiązów. Równocześnie w 6 gminach: Syców (1,3%), Jordanów Śląski (1,0%), Środa Śląska (0,9%), Brzeg Dolny (0,7%), Prusice (0,4%) i Strzelin (0,2%) liczba ludności wzrosła.

Na sytuację demograficzną Subregionu Wrocławskiego negatywnie wpływa utrzymujące się ujemne saldo migracji. W 2019 r. saldo migracji ogółem na 1 tys. mieszkańców wyniosło (-2,2). Niestety na przestrzeni lat 2014-2019 sytuacja w niniejszym zakresie uległa pogorszeniu. W 2014 r. saldo migracji ogółem na 1 tys. mieszkańców wynosiło (-2,0). Dodatkowo należy podkreślić, iż saldo migracji w przypadku województwa dolnośląskiego było w 2014 r. i 2019 r. dodatnie i wynosiło odpowiednio 0,2 i 1,5.

Tabela 8. Ruch naturalny i migracyjny ludności w latach 2014-2019

JST	Przyrost naturalny na 1000 ludności		Saldo migracji ogółem na 1000 ludności	
	2014	2019	2014	2019
Bierutów	-1,7	-1,2	-7,2	-5,0
Borów	1,0	-4,7	3,4	-1,7

Brzeg Dolny	-0,5	-1,6	-3,5	2,3
Cieszków	3,6	1,5	-3,8	-2,4
Domaniów	0,4	1,6	-6,4	-3,5
Dziadowa Kłoda	3,4	5,4	-6,9	-5,4
Jordanów Śląski	1,6	-0,6	-0,3	1,0
Kondratowice	2,5	-1,2	-2,0	-7,5
Kostomłoty	1,1	-0,1	0,3	-1,1
Krośnice	-0,4	-2,3	0,1	-2,0
Malczyce	-2,2	-1,7	-1,3	0,3
Mietków	1,8	-8,5	1,0	0,5
Międzybórz	1,2	2,4	-2,3	-3,2
Milicz	1,5	-1,2	-3,3	-1,6
Prusice	1,0	1,7	-1,9	-0,1
Przeworno	-6,8	-0,2	-4,8	-6,7
Strzelin	-1,5	-1,8	0,1	2,9
Syców	3,6	-0,1	-0,3	0,1
Środa Śląska	1,0	0,6	1,8	3,7
Twardogóra	1,5	-3,1	0,6	-4,8
Udanin	-2,2	-5,1	-3,7	-6,5
Wiązów	-1,5	-3,6	-4,0	-7,4
Wińsko	-2,5	-6,4	-0,8	-3,0
Wołów	-0,5	-2,9	-0,6	-3,1
Żmigród	1,6	-1,0	-4,3	-1,2
Subregion Wrocławski	0,3	-1,4	-2,0	-2,2
Dolny Śląsk	-0,9	-2,0	0,2	1,5

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

W 2019 r. dodatnie saldo migracji na 1 tys. mieszkańców zanotowało siedem gmin, a mianowicie: Środa Śląska (3,7), Strzelin (2,9), Brzeg Dolny (2,3), Jordanów Śląski (1,0), Mietków (0,5), Malczyce (0,3) i Syców (0,1). W pozostałych gminach dominował odpływ ludności, a w największej skali zjawisko to wystąpiło w gminach: Kondratowice (-7,5), Wiązów (-7,4), Przeworno (-6,7), Udanin (-6,5), Dziadowa Kłoda (-5,4) i Bierutów (-5,0).

Wpływ na sytuację demograficzną Subregionu Wrocławskiego ma również przyrost naturalny. Na analizowanym Obszarze w 2019 r. występował ujemny przyrost naturalny. Wartość wskaźnika przyrost naturalny na 1000 ludności w powyższym roku wynosiła (-1,4). Niestety w stosunku do 2014 r. sytuacja w niniejszym zakresie uległa pogorszeniu. W 2014 r. wskaźnik był dodatni i wynosił 0,3.

W 2019 r. ujemny przyrost naturalny odnotowano w 19 gminach wchodzących w skład Subregionu Wrocławskiego. Najniższym wskaźnikiem przyrostu naturalnego na 1000 ludności legitymowały się gminy: Mietków (-8,5), Wińsko (-6,4) i Udanin (-5,1). Za pozytywne należy uznać, że na terenie Subregionu są również gminy, w których przyrost naturalny był dodatni, a mianowicie: Dziadowa Kłoda (5,4), Międzybórz (2,4), Prusice (1,7), Domaniów (1,6), Cieszków (1,5) i Środa Śląska (0,6).

Niestety na przestrzeni lat sytuacja na analizowanym Obszarze pogorszyła się. W 2014 r. dodatni przyrost naturalny zanotowano w 15 gminach.

Na terenie Subregionu Wrocławskiego widoczne jest zjawisko starzenia się społeczeństwa. Przyjmując jako symptom tego zjawiska wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi, stwierdzić należy, że sytuacja na terenie Subregionu uległa pogorszeniu, chociaż nadal na tle województwa jest korzystna.

W 2019 r. wartość powyższego wskaźnika dla Subregionu wynosiła 24,2 (na Dolnym Śląsku 28,7). W 2014 r. wskaźnik ten kształtował się na poziomie 19,1 (w regionie 22,0).

Tabela 9. Wskaźnik obciążenia demograficznego

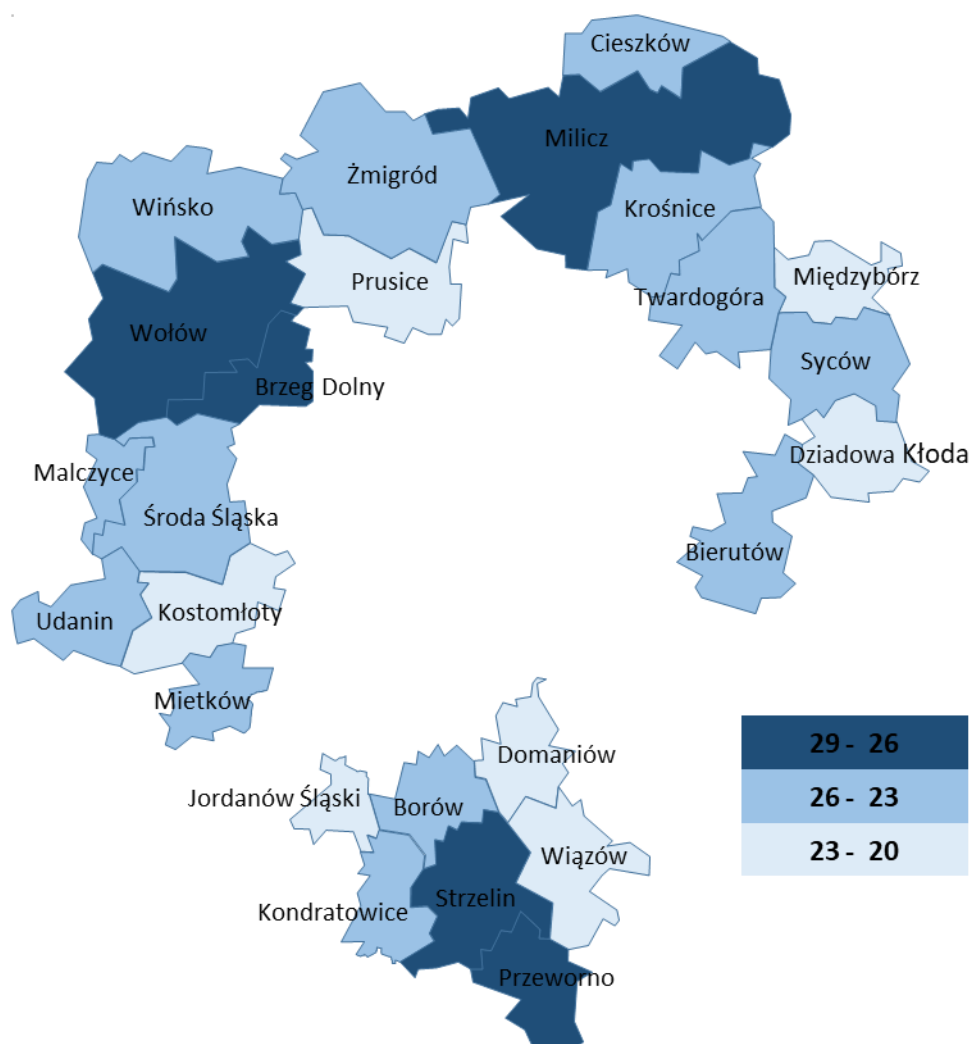
JST	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym			Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi		
	2014	2019	2014=100	2014	2019	2014=100
Bierutów	93,7	114,5	122,2	18,3	24,0	131,1
Borów	104,2	125,3	120,2	20,4	24,2	118,6
Brzeg Dolny	114,2	132,9	116,4	20,5	28,1	137,1
Cieszków	75,0	96,3	128,4	17,4	23,2	133,3
Domaniów	77,0	99,8	129,6	17,4	21,9	125,9
Dziadowa Kłoda	69,1	83,9	121,4	15,6	21,4	137,2
Jordanów Śląski	86,5	96,3	111,3	16,8	20,5	122,0
Kondratowice	94,9	118,5	124,9	19,2	24,8	129,2
Kostomłoty	83,5	102,2	122,4	17,6	21,4	121,6
Krośnice	84,0	102,8	122,4	18,6	23,8	128,0
Malczyce	97,0	121,7	125,5	18,6	24,1	129,6
Mietków	96,0	109,5	114,1	20,7	23,1	111,6
Międzybórz	73,3	95,9	130,8	17,1	22,5	131,6
Milicz	92,7	112,4	121,3	21,3	27,7	130,0
Prusice	76,8	94,2	122,7	16,1	20,7	128,6
Przeworno	106,7	138,2	129,5	22,3	26,8	120,2
Strzelin	113,4	131,1	115,6	21,5	28,4	132,1
Syców	90,8	111,3	122,6	19,0	25,5	134,2
Środa Śląska	98,0	114,7	117,0	19,3	25,2	130,6
Twardogóra	90,4	114,9	127,1	18,1	24,6	135,9
Udanin	105,4	121,4	115,2	20,4	25,1	123,0
Wiązów	89,1	105,7	118,6	19,4	22,6	116,5
Wińsko	103,3	119,1	115,3	22,4	25,1	112,1
Wołów	111,8	131,9	118,0	21,0	26,9	128,1
Żmigród	90,9	114,7	126,2	19,1	24,3	127,2
Subregion Wrocławski	92,7	112,4	121,2	19,1	24,2	126,7
Dolny Śląsk	117,4	135,2	115,2	22,0	28,7	130,5

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

W 2019 r. wartość wskaźnika obciążenia demograficznego osobami starszymi najwyższa była w gminach: Strzelin (28,4), Brzeg Dolny (28,1), Milicz (27,7), Wołów (26,9) i Przeworno (26,8).

Warto jednak podkreślić, że na obszarze Subregionu Wrocławskiego nadal znajdują się gminy, w których sytuacja demograficzna jest relatywnie korzystna. W przypadku sześciu gmin

(Cieszków, Domaniów, Dziadowa Kłoda, Jordanów Śląski, Międzybórz, Prusice) liczba osób w wieku poprodukcyjnym była mniejsza od liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.



Rysunek 5. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w 2019 r.

Podsumowując stwierdzić można, że na terenie Subregionu Wrocławskiego stopniowo narastają problemy demograficzne. W przyszłości mogą one stać się jednym z kluczowych czynników decydujących o kierunkach dalszego rozwoju Subregionu.

Pomoc społeczna

Na terenie Subregionu Wrocławskiego nadal zauważalny jest problem ubóstwa, przejawiający się koniecznością korzystania z pomocy społecznej.

Jak wynika z danych GUS w 2019 r. w Subregionie z pomocy społecznej korzystały 3.043 gospodarstwa domowe znajdujące się poniżej kryterium dochodowego. Stanowiło to ok. 5,0% ogółu gospodarstw domowych korzystających z pomocy na terenie Dolnego Śląska (przy udziale ludnościowym ok. 8,7%). Można więc stwierdzić, iż problem ubóstwa na analizowanym Obszarze występuje z mniejszym natężeniem. Dodatkowo należy zaznaczyć, że w stosunku do

2014 r. sytuacja uległa poprawie. Wówczas z pomocy korzystało 4.900 gospodarstw domowych znajdujących się poniżej kryterium dochodowego.

Tabela 10. Pomoc społeczna – gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej

JST	Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej					
	ogółem			poniżej kryterium dochodowego		
	2014	2018	2014=100	2014	2018	2014=100
Bierutów	275	208	75,6	186	138	74,2
Borów	181	147	81,2	97	63	64,9
Brzeg Dolny	376	235	62,5	267	148	55,4
Cieszków	268	177	66,0	191	116	60,7
Domaniów	102	113	110,8	64	71	110,9
Dziadowa Kłoda	95	78	82,1	62	48	77,4
Jordanów Śląski	44	28	63,6	30	18	60,0
Kondratowice	184	123	66,8	156	92	59,0
Kostomłoty	188	103	54,8	139	77	55,4
Krośnice	434	288	66,4	261	152	58,2
Malczyce	146	100	68,5	80	50	62,5
Mietków	86	68	79,1	56	31	55,4
Międzybórz	165	112	67,9	96	66	68,8
Milicz	526	444	84,4	385	270	70,1
Prusice	435	371	85,3	311	252	81,0
Przeworno	224	134	59,8	182	83	45,6
Strzelin	779	632	81,1	629	468	74,4
Syców	273	132	48,4	184	88	47,8
Środa Śląska	271	305	112,5	163	180	110,4
Twardogóra	72	44	61,1	55	34	61,8
Udanin	156	139	89,1	115	101	87,8
Wiązów	234	225	96,2	179	128	71,5
Wińsko	361	293	81,2	244	191	78,3
Wołów	667	577	86,5	472	330	69,9
Żmigród	426	347	81,5	296	208	70,3
Subregion Wrocławski	6 968	5 423	77,8	4 900	3 403	69,4
Dolny Śląsk	167 461	105 931	63,3	123 355	67 724	54,9

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

W analizowanym okresie poprawie uległa sytuacja w 23 gminach wchodzących w skład Subregionu. Największy spadek liczby gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej odnotowano w gminach Przeworno i Syców. W gminach tych liczba najuboższych gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o ponad połowę.

Jednocześnie w dwóch gminach tj. w gminie Domaniów i w gminie Środa Śląska liczba najuboższych gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej wzrosła. Poza ww. gminami najwolniej liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej zmniejszała się w gminach: Prusice i Udanin.

Do czasu wybuchu epidemii, głównych przyczyn ubóstwa upatrywać należało nie tyle w wadliwie funkcjonującym rynku pracy, ile w dysfunkcyjnych postawach samych mieszkańców.

Pomoc społeczna nie ogranicza się jedynie do wypłat świadczeń, jest ona również częścią znacznie szerszej polityki senioralnej. W kontekście zachodzącego na terenie Subregionu Wrocławskiego zjawiska starzenia się społeczeństwa szczególnie ważne będzie zapewnienie miejsc opieki seniorom i osobom niesamodzielnym.

W 2019 r. na analizowanym Obszarze funkcjonowało 10 placówek stacjonarnej pomocy społecznej dysponujących łącznie 641 miejscami. W stosunku do 2014 r. wzrosła zarówno liczba placówek (o dwie), jak i liczba miejsc (o 183). Warto podkreślić, że w przypadku Subregionu liczba miejsc w placówkach stanowiła w 2019 r. ok. 7,6% ogółu miejsc na Dolnym Śląsku (przy potencjale ludnościowym 8,7%).

Tabela 11. Placówki stacjonarnej pomocy społecznej

JST	Placówki stacjonarnej pomocy społecznej (z filiami)		Miejsca w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej (łącznie z filiami)	
	2014	2019	2014	2019
Bierutów	1	2	72	132
Borów	-	-	-	-
Brzeg Dolny	0	1	0	101
Cieszków	-	-	-	-
Domaniów	-	-	-	-
Dziadowa Kłoda	-	-	-	-
Jordanów Śląski	-	-	-	-
Kondratowice	-	-	-	-
Kostomłoty	1	1	7	7
Krośnice	1	1	152	152
Malczyce	1	1	40	46
Mietków	-	-	-	-
Międzybórz	-	-	-	-
Milicz	1	1	123	123
Prusice	1	1	14	20
Przeworno	-	-	-	-
Strzelin	-	-	-	-
Syców	-	-	-	-
Środa Śląska	1	1	9	17
Twardogóra	-	-	-	-
Udanin	-	-	-	-
Wiązów	1	1	41	43
Wińsko	-	-	-	-
Wołów	-	-	-	-

Żmigród	-	-	-	-
Subregion Wrocławski	8	10	458	641
Dolny Śląsk	110	125	8 118	8 447

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Miejsca w stacjonarnych placówkach pomocy społecznej znajdowały się w gminach: Krośnice (152 miejsca), Bierutów (132), Milicz (123), Brzeg Dolny (101), Malczyce (46), Wiązów (43), Prusice (20), Środa Śląska (17) i Kostomłoty (7).

Ponad to w miejscowości Borzygniew w gminie Mietków funkcjonuje (nieujęty w danych BDL GUS) Dom Pomocy Społecznej „Przystań Seniora”. Dom ten dysponuje łącznie 45 miejscami.

Wsparcie dla rodzin realizowane jest również poprzez rozwój systemu opieki nad dziećmi do lat 3. Opieka taka umożliwia podjęcie zatrudnienia przez rodziców, a to sprzyja zarówno aktywizacji zawodowej, jak i ograniczeniu sfery ubóstwa.

Niestety na analizowanym Obszarze istnieje luka infrastrukturalna, która sprawia, że dostępność do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 jest ograniczona. W 2019 r. wartość wskaźnika „dzieci w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3” dla Subregionu Wrocławskiego wynosiła 87 i była niższa od średniej regionalnej wynoszącej 192.

Najwyższą wartość przedmiotowy wskaźnik osiągnął w gminach: Strzelin (258), Środa Śląska (238) i Jordanów Śląski (248). W tym przypadku jego wartość kształtowała się powyżej średniej dla Dolnego Śląska.

Równocześnie należy zaznaczyć, że nie wszystkie gminy dysponowały miejscami opieki nad dziećmi do lat 3. Jak wynika z danych GUS sytuacja taka występowała w 10 gminach: Cieszków, Dziadowa Kłoda, Kostomłoty, Krośnice, Mietków, Prusice, Przeworno, Udanin, Wiązów.

Problemy z dostępnością do powyższej infrastruktury uznać należy, za istotną barierę występującą na terenie Subregionu Wrocławskiego.

Aktywność ludności

Aktywność społeczna mierzona liczbą organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców była na terenie Subregionu Wrocławskiego w 2019 r. niższa niż na Dolnym Śląsku. W 2019 r. wartość powyższego wskaźnika wynosiła w przypadku Subregionu 38, podczas gdy w województwie dolnośląskim 42.

Na przestrzeni lat 2014-2019 liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców wzrosła na analizowanym Obszarze o ok. 17,2%, a tempo tego wzrostu było o 0,5 punktu procentowego szybsze niż w województwie.

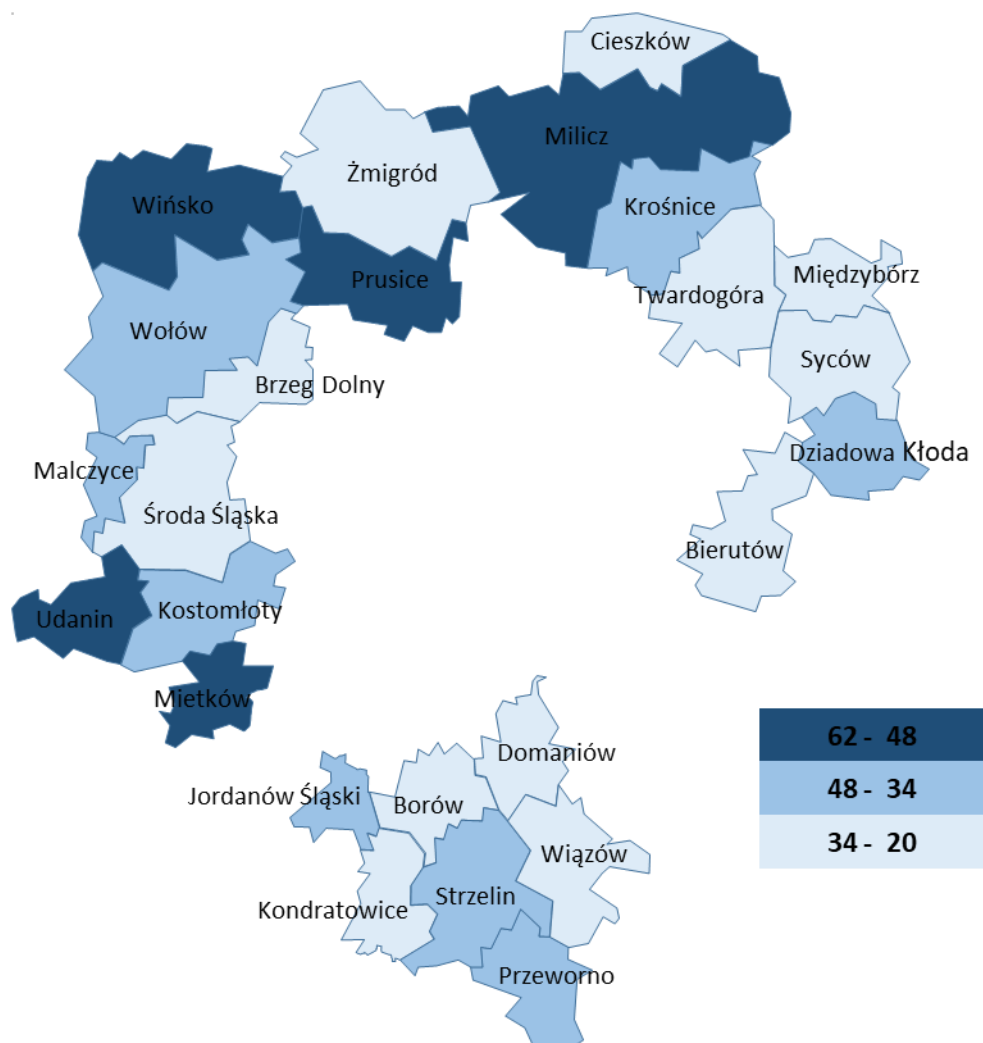
Tabela 12. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

Wyszczególnienie	2014	2019	2014=100	Dolny Śląsk =100 Rok 2019
Bierutów	14	25	178,6	59,5
Borów	23	21	91,3	50,0

Brzeg Dolny	32	34	106,3	81,0
Cieszków	19	34	178,9	81,0
Domaniów	28	25	89,3	59,5
Dziadowa Kłoda	37	41	110,8	97,6
Jordanów Śląski	29	44	151,7	104,8
Kondratowice	25	28	112,0	66,7
Kostomłoty	35	37	105,7	88,1
Krośnice	32	41	128,1	97,6
Malczyce	23	37	160,9	88,1
Mietków	49	61	124,5	145,2
Międzybórz	27	27	100,0	64,3
Milicz	45	55	122,2	131,0
Prusice	51	58	113,7	138,1
Przeworno	44	38	86,4	90,5
Strzelin	38	43	113,2	102,4
Syców	23	27	117,4	64,3
Środa Śląska	24	29	120,8	69,0
Twardogóra	15	24	160,0	57,1
Udanin	45	51	113,3	121,4
Wiązów	33	31	93,9	73,8
Wińsko	43	53	123,3	126,2
Wołów	37	42	113,5	100,0
Żmigród	30	33	110,0	78,6
Subregion Wrocławski	32	38	117,2	89,4
Dolny Śląsk	36	42	116,7	100,0

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

W ramach Subregionu w 2019 r. najwięcej organizacji pozarządowych, w stosunku do liczby ludności, funkcjonowało w gminach: Mietków (61), Prusice (58), Milicz (55), Wińsko (53), Udanin (51), Jordanów Śląski (44), Strzelin (43) i Wołów (42). Najmniejsze nasycenie organizacjami pozarządowymi odnotowano w gminach: Borów (21), Twardogóra (24), Bierutów (25) i Domaniów (25).



Rysunek 6. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców w 2019 r.

W stosunku do 2014 r. największy progres w liczbie organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców widoczny był w gminach: Cieszków (78,9%), Bierutów (78,6%), Malczyce (60,9%), Twardogóra (60,0%). W przypadku gmin: Borów, Domaniów, Przeworno i Wiązów liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców zmniejszyła się, a w gminie Międzybórz pozostała na niezmiennym poziomie.

Wychowanie przedszkolne

Potencjał społeczny i gospodarczy na przestrzeni lat buduje się m.in. poprzez przełamywanie barier w zakresie dostępu do edukacji i to już od okresu przedszkolnego. Dostęp do przedszkoli umożliwia podjęcie zatrudnienia przez rodziców, a tym samym może przyczyniać się do ograniczenia sfery ubóstwa.

Jak wynika z danych GUS w 2018 r. odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym był w Subregionie Wrocławskim niższy od średniej na Dolnym Śląsku. W 2018 r. na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat opieką przedszkolną na obszarze Subregionu objętych było 764 dzieci, podczas gdy średnia dla Dolnego Śląska wynosiła 887. Jednocześnie w stosunku do 2014 r. tempo wzrostu analizowanego wskaźnika wynoszące 8,2% było w przypadku Subregionu niższe niż w

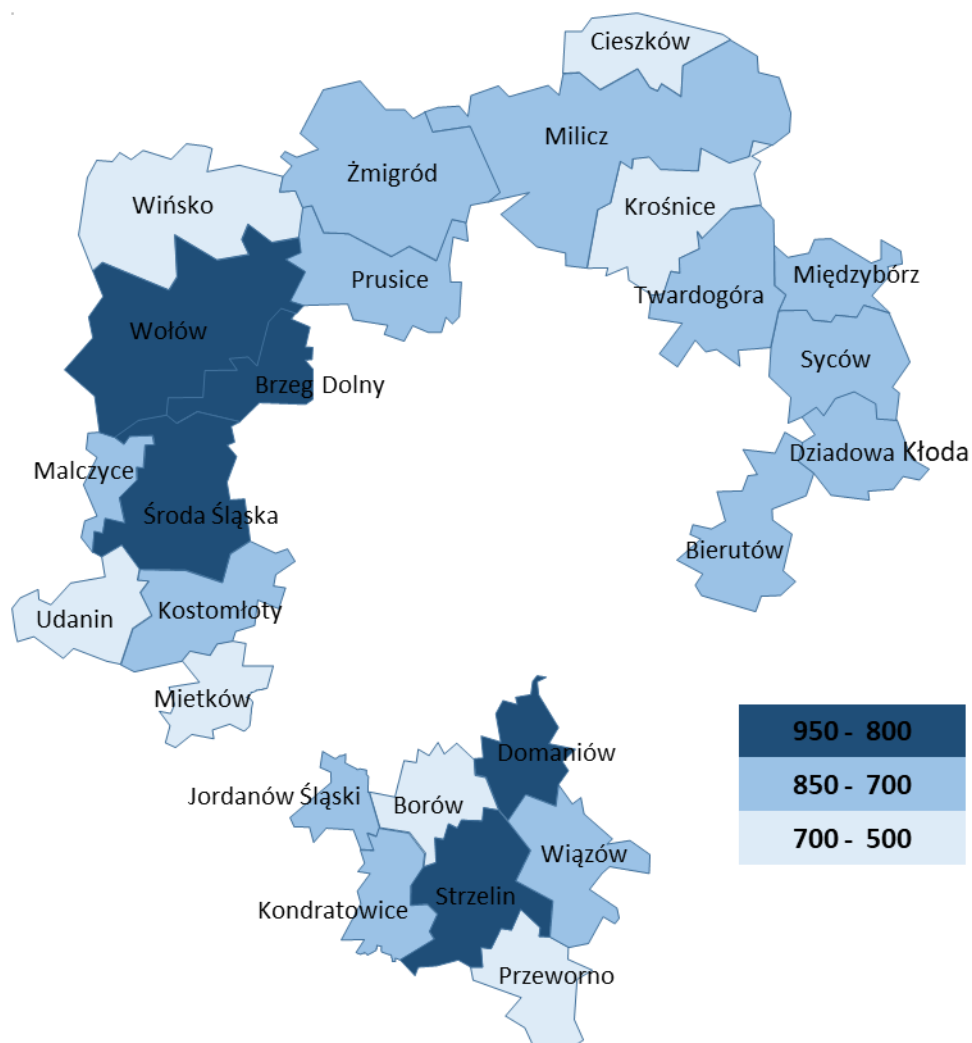
regionie (10,9%). Prowadzi to do wniosku, że na tle województwa dolnośląskiego mieszkańcy Subregionu Wrocławskiego mają relatywnie mniejszy dostęp do infrastruktury przedszkolnej.

Tabela 13. Dzieci w przedszkolach na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat

Wyszczególnienie	2014	2018	2014=100	Dolny Śląsk =100 Rok 2018
Bierutów	541	728	134,6	82,1
Borów	857	585	68,3	66,0
Brzeg Dolny	941	942	100,1	106,2
Cieszków	594	601	101,2	67,8
Domaniów	699	896	128,2	101,0
Dziadowa Kłoda	635	829	130,6	93,5
Jordanów Śląski	625	748	119,7	84,3
Kondratowice	623	726	116,5	81,8
Kostomłoty	641	749	116,8	84,4
Krośnice	636	628	98,7	70,8
Malczyce	622	810	130,2	91,3
Mietków	562	690	122,8	77,8
Międzybórz	751	747	99,5	84,2
Milicz	731	834	114,1	94,0
Prusice	707	749	105,9	84,4
Przeworno	728	693	95,2	78,1
Strzelin	969	943	97,3	106,3
Syców	740	821	110,9	92,6
Środa Śląska	892	939	105,3	105,9
Twardogóra	746	835	111,9	94,1
Udanin	432	508	117,6	57,3
Wiązów	764	813	106,4	91,7
Wińsko	615	659	107,2	74,3
Wołów	836	862	103,1	97,2
Żmigród	776	769	99,1	86,7
Subregion Wrocławski	707	764	108,2	86,2
Dolny Śląsk	800	887	110,9	100,0

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

W największym stopniu wychowaniem przedszkolnym objęte były dzieci w gminach: Strzelin (943), Brzeg Dolny (942), Środa Śląska (939) i Domaniów (896). W tych gminach analizowany wskaźnik kształtował się powyżej średniej regionalnej. Najmniej dzieci (na 1 tys. w wieku 3-5 lat) objętych było wychowaniem przedszkolnym w gminach: Udanin (508), Borów (585), Cieszków (601) i Krośnice (628).



Rysunek 7. Dzieci w przedszkolach na 1000 dzieci w 2018 r.

Z powyższych danych wynika, że najniższy odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym występował w gminach wiejskich. Przyczyn powyższego stanu rzeczy nie można sprowadzać wyłącznie do braku miejsc w przedszkolach. Powodów istniejącej sytuacji upatrywać można również w takich czynnikach jak: nieadekwatna do potrzeb ludności lokalizacja przedszkoli utrudniająca dowóz i odbiór dzieci, problemy z funkcjonowaniem transportu publicznego, wysokie (w stosunku do wynagrodzeń) koszty opieki przedszkolnej.

Edukacja szkolna

Istotną kwestią związaną ze sferą społeczną jest edukacja szkolna. O sytuacji szkolnictwa podstawowego świadczą m.in. wyniki egzaminu ósmoklasisty. Niestety średnie wyniki egzaminu z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego uzyskane przez uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych w Subregionie Wrocławskim kształtują się poniżej średniej dla Dolnego Śląska.

Analizując wyniki z egzaminu można zauważyć, że różnica w wynikach osiągniętych przez uczniów ze szkół zlokalizowanych na obszarze Subregionu i województwa dolnośląskiego waha się w przedziale od 3,1 punktu procentowego w przypadku języka angielskiego do 7,8 punktu procentowego w przypadku języka polskiego.

Tabela 14. Wyniki egzaminu ósmoklasisty (2020 r.)

Wyszczególnienie	Język polski	Matematyka	Język angielski
Bierutów	56,7	45,5	53,7
Borów	58,4	41,7	52,8
Brzeg Dolny	55,1	37,8	50,7
Cieszków	59,3	36,4	36,5
Domaniów	55,0	38,2	46,0
Dziadowa Kłoda	59,3	39,4	48,8
Jordanów Śląski	60,6	51,6	52,7
Kondratowice	54,8	32,9	45,7
Kostomłoty	55,8	40,2	50,3
Krośnice	55,6	43,5	47,2
Malczyce	53,4	38,6	49,9
Mietków	54,5	33,0	35,3
Międzybórz	53,0	32,6	37,2
Milicz	55,7	38,0	48,6
Prusice	55,9	37,3	44,2
Przeworno	58,1	38,3	48,7
Strzelin	53,0	34,8	50,3
Syców	54,4	44,2	58,1
Środa Śląska	52,8	41,5	49,4
Twardogóra	56,1	44,2	50,0
Udanin	59,9	34,4	35,3
Wiązów	53,6	33,1	43,4
Wińsko	50,6	38,5	44,4
Wołów	54,3	38,2	52,5
Żmigród	56,6	43,8	47,7
Subregion Wrocławski	55,7	39,1	47,2
Dolny Śląsk	58,8	44,5	55,0
Różnica w wynikach Subregion- Województwo (w punktach procentowych)	-3,1	-5,4	-7,8

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Na podstawie dostępnych danych można stwierdzić, że w przypadku egzaminu ósmoklasisty:

- z języka polskiego wyniki powyżej średniej wojewódzkiej uzyskali uczniowie uczęszczający do szkół w 4 gminach: Cieszków, Dziadowa Kłoda, Jordanów Śląski, Udanin;
- z matematyki wyniki powyżej średniej wojewódzkiej uzyskali uczniowie uczęszczający do szkół w 2 gminach: Bierutów, Jordanów Śląski;
- z języka angielskiego wyniki powyżej średniej wojewódzkiej uzyskali uczniowie uczęszczający do szkół w gminie Syców.

Powyższa sytuacja może świadczyć o zbyt małej dodatkowej ofercie edukacyjnej, pozwalającej rozwijać zainteresowania uczniów. Dlatego też, należy podejmować działania wspierające realizację zajęć dodatkowych. Na poziom edukacji wpływać może również stan infrastruktury.

Niestety podkreślić należy, że stan techniczny placówek edukacyjnych nie zawsze jest zadawalający i niejednokrotnie wymaga modernizacji. Niezadawalające bywa także wyposażenie pracowni przedmiotowych.

Na obszarze Subregionu Wrocławskiego funkcjonuje również szkolnictwo zawodowe (branżowego I stopnia). Niestety na przestrzeni lat postępował jego regres. W 2019 r. na terenie Subregionu funkcjonowało 14 szkół branżowych I stopnia dla młodzieży (bez specjalnych) oraz 2 szkoły branżowe I stopnia specjalne. Szkoły branżowe I stopnia (bez specjalnych) działały w takich gminach jak: Brzeg Dolny (1), Milicz (2), Międzybórz (1), Syców (1), Środa Śląska (3), Strzelin (3), Twardogóra (1), Wołów (1), Żmigród (1). Postępujący przez lata upadek szkolnictwa zawodowego sprawił, że system edukacji nie zawsze jest dostosowany do potrzeb rynku.

Edukacja na poziomie średnim realizowana była w gminach: Bierutów, Brzeg Dolny, Milicz, Strzelin, Syców, Środa Śląska, Twardogóra, Wołów i Żmigród. Wyniki uzyskane przez uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych na obszarze Subregionu były silnie zróżnicowane w zależności od rodzaju szkół. Generalnie, jednak kształtowały się one poniżej średniej dla Dolnego Śląska.

Opieka zdrowotna

Na potencjał sfery społecznej duży wpływ ma infrastruktura służby zdrowia. Specjalistyczną opiekę medyczną zapewniają mieszkańcom Subregionu szpitale zlokalizowane w: Brzegu Dolnym, Miliczu, Strzelinie, Sycowie, Środzie Śląskiej i Żmigrodzie.

Analizując dostępność do usług medycznych, należy pamiętać, że szpitale specjalistyczne i wielospecjalistyczne zlokalizowane są najczęściej w dużych miastach, a w powiatach funkcjonują jednostki, które oferują tylko podstawowy zakres świadczeń i specjalizacji, nie zapewniając przy tym odpowiedniej do potrzeb podaży miejsc.

Dodatkowo warto podkreślić, że lokalne ośrodki zdrowia, w bardzo ograniczonym zakresie gwarantują dostęp do lekarzy specjalistów, co negatywnie wpływa na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców.

Kultura, sport i rekreacja

Na obszarze Subregionu występują liczne zabytki o dużych walorach historycznych, jednak ich stan jest niejednokrotnie niezadawalający. Potencjał kulturalny tworzą również lokalne ośrodki kultury, niejednokrotnie finansowane przez gminy i użytkujące majątek komunalny.

Ofertę kulturalną Subregionu Wrocławskiego wzmocniają liczne wydarzenia o znaczeniu ponadlokalnym. Równocześnie na terenie Subregionu odbywają się liczne cykliczne zawody sportowe.

Reasumując na terenie Subregionu Wrocławskiego istnieje bogata i zróżnicowana oferta kulturalna i sportowa. Niestety widoczne są również problemy wynikające z braku odpowiednich obiektów takich jak: sale widowiskowe i świetlice wiejskie. Brakuje również

obiektów mogących przez cały rok pełnić funkcje rekreacyjne i sportowe takich jak np. hale sportowe.

Problemem jest również zbyt mała podaż miejsc parkingowych. Ponadto organizatorzy imprez kulturalnych i sportowych zmagają się z problemami finansowymi i kadrowymi. Dodatkowo należy podkreślić istniejące problemy wynikające ze stanu technicznego niniejszej infrastruktury, w tym jej niedostosowaniu do potrzeb mieszkańców (zwłaszcza osób niepełnosprawnych i seniorów).

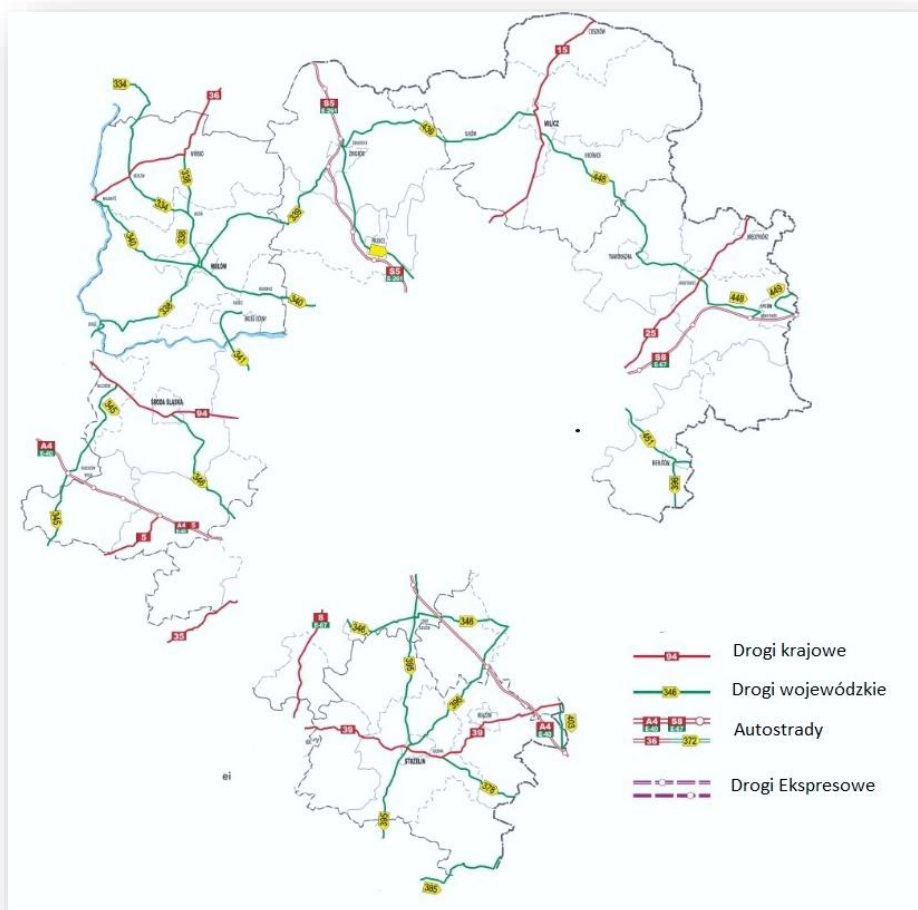
C. SFERA PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWA

Dostępność komunikacyjna, transport publiczny

Zewnętrzny układ infrastruktury drogowej Subregionu Wrocławskiego tworzy sieć dróg krajowych i wojewódzkich. Do najważniejszych dróg zaliczyć należy:

- Autostradę A 4;
- Drogi ekspresowe S 5 i S 8;
- Drogi krajowe nr 8, 15, 25, 36, 39, 94;
- Drogi wojewódzkie nr 324, 334, 338, 339, 340, 345, 346, 395, 396, 448, 451.

Wymienione powyżej szlaki komunikacyjne wpływają zarówno na zewnętrzną dostępność komunikacyjną Subregionu, jak i na jego wewnętrzną spójność.



Rysunek 8. Sieć dróg krajowych i wojewódzkich na terenie Dolnego Śląska.

Wewnętrzny układ komunikacyjny tworzą drogi gminne i powiatowe. Niestety z przeprowadzonych analiz wynika, że niejednokrotnie jakość dróg nadal jest niezadawalająca. Mankamentem jest fakt, że są to przeważnie drogi jednojezdniowe, niewystarczające w czasach wzmożonego rozwoju transportu samochodowego. Problemem jest również zły stan infrastruktury towarzyszącej.

Na terenie Subregionu rozwija się transport kolejowy. Jednak jego dalszy rozwój wymaga szeregu inwestycji, w tym związanych ze stanem technicznym dworców.

Pomimo zachodzących pozytywnych zmian (np. w gminie Środa Śląska) na terenie Subregionu Wrocławskiego w dalszym ciągu widoczne są problemy z funkcjonowaniem transportu zbiorowego. Przede wszystkim brakuje połączeń. Dodatkowo przewoźnicy, oferujący usługi transportu zbiorowego niejednokrotnie korzystają z przestarzałego taboru i pojazdów o małej pojemności. Nadal brakuje niskopodłogowych i ekologicznych autobusów. Jednocześnie warto zauważyć, że tabor nie jest przystosowany do przewozu osób niepełnosprawnych, czy też wózków dziecięcych. Należy podkreślić, że słabość komunikacji publicznej skutkuje intensywnym użytkowaniem samochodów osobowych, które przyczyniają się do zwiększenia niskiej emisji.

W rezultacie konieczna jest wymiana taboru podyktowana zarówno względami społecznymi (dostępność środków komunikacji miejskiej dla osób o ograniczonych możliwościach poruszania się), jak i środowiskowymi (ograniczenie niskiej emisji). Szczególnie ważne jest, aby z usług transportu publicznego mogli korzystać seniorzy, którzy nie posiadają prywatnych środków transportu, lub ze względu na stan zdrowia nie są w stanie ich eksploatować.

Na dostępność komunikacyjną Subregionu wpływa również sieć ścieżek/dróg rowerowych. Drogi te mają ważne znaczenie zarówno z punktu widzenia stanu środowiska naturalnego, jak również możliwości rozwoju turystyki i rekreacji. Dodatkowo ścieżki/drogi rowerowe zwiększają mobilność mieszkańców i umożliwiają nawiązywanie kontaktów pomiędzy mieszkańcami, bez konieczności posiadania samochodu. Na przestrzeni analizowanych lat widoczny jest wyraźny rozwój ścieżek/dróg rowerowych na terenie Subregionu Wrocławskiego. Niemniej jednak nadal nie tworzą one spójnego systemu i wymagają szeregu inwestycji.

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna i gazowa

Na przestrzeni lat 2014–2018 odsetek gospodarstw domowych w Subregionie Wrocławskim korzystających z sieci wodociągowej pozostał na zbliżonym poziomie. W 2018 r. wartość analizowanego wskaźnika wynosiła 96,5%.

W latach 2014-2018 zwiększył się o 5,4% odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci kanalizacyjnej. Niestety w 2018 r. korzystało z niej tylko 47,4% gospodarstw domowych.

Wzrósł również o 3,7% odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci gazowej. Jednak w 2018 r. tylko 18,3% gospodarstw domowych korzystało z sieci gazowej.

Należy wyraźnie zaznaczyć, że poza dostępnością do infrastruktury wodociągowej, pozostałe wskaźniki dostępności do mediów kształtowały się na terenie Subregionu poniżej średnich wojewódzkich.

Tabela 15. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej

Wyszczególnienie	2014	2018	Rok 2014 = 100
Bierutów			
Wodociąg	93,1	93,2	100,1
Kanalizacja	43,7	43,9	100,5
Gaz	0,9	0,9	100,0
Borów			
Wodociąg	92,4	92,7	100,3
Kanalizacja	28,4	29,6	104,2
Gaz	0,1	0,2	200,0
Brzeg Dolny			
Wodociąg	100,0	100,0	100,0
Kanalizacja	100,0	100,0	100,0
Gaz	73,0	73,9	101,2
Cieszków			
Wodociąg	99,9	99,9	100,0

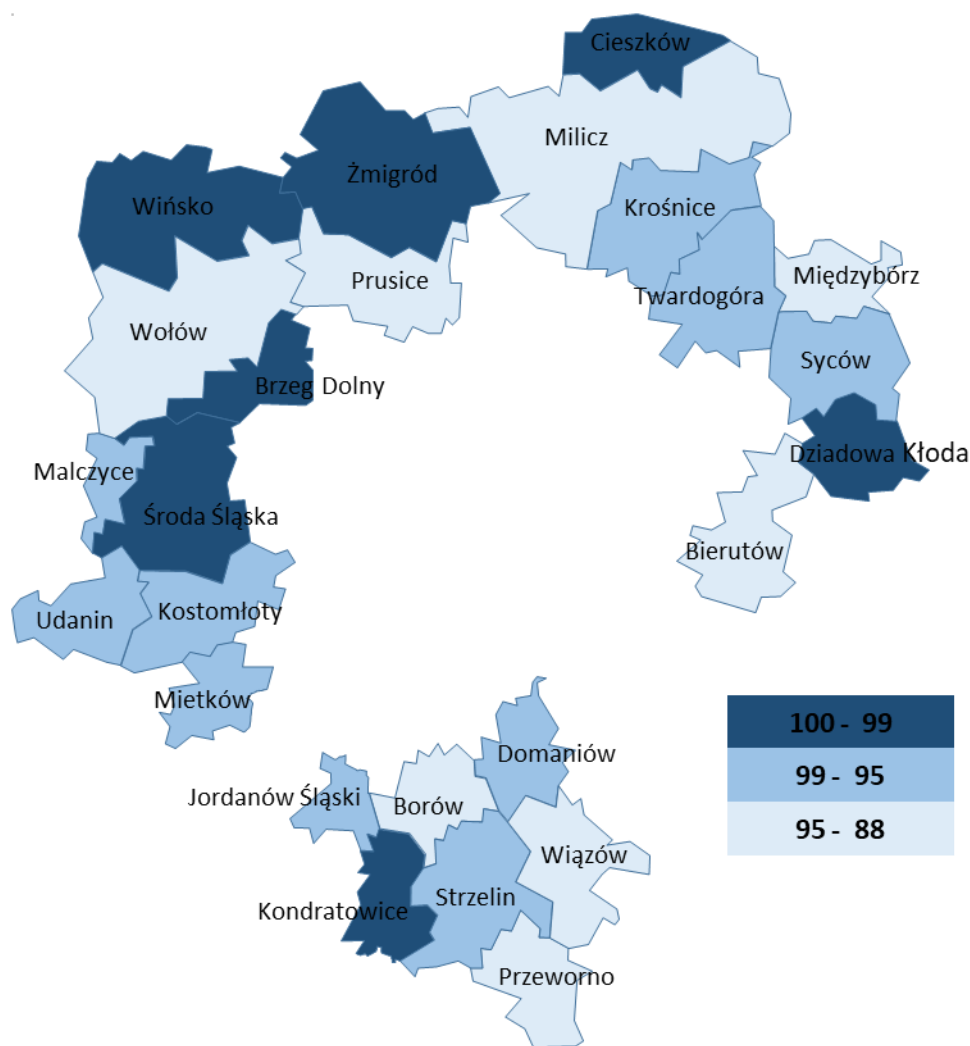
Kanalizacja	32,1	39,5	123,1
Gaz	19,6	19,7	100,5
Domaniów			
Wodociąg	89,6	97,5	108,8
Kanalizacja	2,8	2,8	100,0
Gaz	0,0	0,1	-
Dziadowa Kłoda			
Wodociąg	100,0	100,0	100,0
Kanalizacja	32,3	32,2	99,7
Gaz	0,2	0,0	0,0
Jordanów Śląski			
Wodociąg	97,8	98,0	100,2
Kanalizacja	44,7	46,5	104,0
Gaz	0,3	1,6	533,3
Kondratowice			
Wodociąg	99,9	99,9	100,0
Kanalizacja	0,0	53,7	-
Gaz	0,0	0,1	-
Kostomłoty			
Wodociąg	99,0	99,0	100,0
Kanalizacja	61,6	62,7	101,8
Gaz	2,3	2,4	104,3
Krośnice			
Wodociąg	96,9	97,0	100,1
Kanalizacja	56,1	57,7	102,9
Gaz	23,0	23,7	103,0
Malczyce			
Wodociąg	98,2	98,2	100,0
Kanalizacja	49,9	48,3	96,8
Gaz	0,0	0,0	-
Mietków			
Wodociąg	96,4	96,4	100,0
Kanalizacja	42,5	42,7	100,5
Gaz	0,0	0,0	-
Międzybórz			
Wodociąg	90,5	90,3	99,8
Kanalizacja	10,9	10,8	99,1
Gaz	3,3	6,0	181,8
Milicz			
Wodociąg	90,4	90,7	100,3
Kanalizacja	58,4	68,0	116,4
Gaz	46,9	46,5	99,1
Prusice			
Wodociąg	93,8	94,4	100,6
Kanalizacja	65,2	67,9	104,1
Gaz	0,2	0,2	100,0
Przeworno			
Wodociąg	89,2	88,9	99,7

Kanalizacja	0,0	11,3	-
Gaz	0,1	0,0	0,0
Strzelin			
Wodociąg	97,9	98,0	100,1
Kanalizacja	66,4	67,9	102,3
Gaz	52,7	51,4	97,5
Syców			
Wodociąg	97,5	98,1	100,6
Kanalizacja	62,6	65,0	103,8
Gaz	52,1	53,9	103,5
Środa Śląska			
Wodociąg	99,6	99,3	99,7
Kanalizacja	63,9	68,6	107,4
Gaz	34,1	35,2	103,2
Twardogóra			
Wodociąg	96,1	96,3	100,2
Kanalizacja	57,3	66,5	116,1
Gaz	15,0	21,4	142,7
Udanin			
Wodociąg	98,7	98,7	100,0
Kanalizacja	42,4	43,5	102,6
Gaz	0,1	0,0	0,0
Wiązów			
Wodociąg	95,0	95,0	100,0
Kanalizacja	22,2	22,7	102,3
Gaz	0,1	1,6	1600,0
Wińsko			
Wodociąg	99,9	99,9	100,0
Kanalizacja	12,1	12,4	102,5
Gaz	0,1	0,2	200,0
Wołów			
Wodociąg	93,1	93,4	100,3
Kanalizacja	64,8	67,2	103,7
Gaz	51,2	51,7	101,0
Żmigród			
Wodociąg	99,9	99,9	100,0
Kanalizacja	59,0	60,4	102,4
Gaz	48,9	49,2	100,6
Subregion Wrocławski			
Wodociąg	96,0	96,5	100,4
Kanalizacja	45,0	47,4	105,4
Gaz	17,7	18,3	103,7
Dolny Śląsk			
Wodociąg	94,8	94,9	100,1
Kanalizacja	75,0	76,5	102,0
Gaz	61,4	61,2	99,7

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Sytuacja w Subregionie Wrocławskim w zakresie dostępności do infrastruktury sieciowej jest silnie zróżnicowana. Z reguły, co jest zrozumiałe w najszerszym zakresie z infrastruktury sieciowej korzystają mieszkańcy miast. W najtrudniejszej sytuacji są mieszkańcy obszarów wiejskich. Podyktowane jest to przede wszystkim względami ekonomicznymi. Relatywnie mała populacja i rozproszona zabudowa sprawiają, że koszty budowy infrastruktury sieciowej na obszarach wiejskich są wysokie, przy jednocześnie małej liczbie odbiorców.

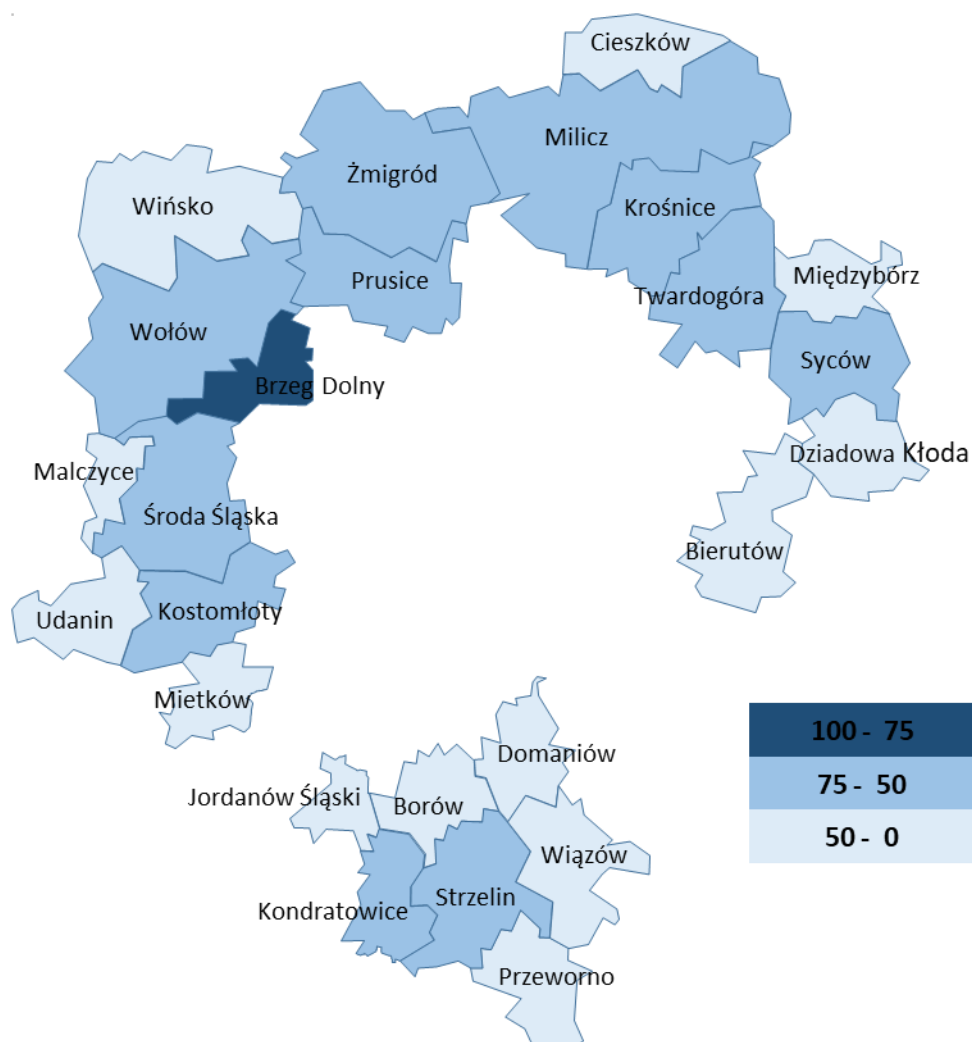
Według danych GUS w najmniejszym zakresie dostęp do sieci wodociągowej posiadają mieszkańcy gminy Przeworno (88,9%). Równocześnie istnieją gminy, w których 100% (lub prawie 100%) gospodarstw domowych korzysta z sieci wodociągowej. Są to następujące gminy: Brzeg Dolny, Cieszków, Dziadowa Kłoda, Kondratowice, Wińsko i Żmigród.



Rysunek 9. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z instalacji wodociągowej w 2018 r.

Jak już wspomniano, w zakresie dostępności do sieci kanalizacyjnej Subregion Wrocławski znajduje się w sytuacji gorszej niż województwo. W najmniejszym zakresie z sieci kanalizacyjnej w 2018 r. korzystały gospodarstwa domowe w gminach: Domaniów (2,8%), Międzybórz (10,8%), Przeworno (11,3%) i Wińsko (12,4%). W gminach tych wskaźniki

dostępności wyraźnie odbiegały od średniej dla Subregionu. Procentowo najwięcej gospodarstw domowych korzystało z sieci kanalizacyjnej w gminach: Brzeg Dolny (100%), Środa Śląska (68,6%), Milicz (68,0%), Prusice (67,9%), Strzelin (67,9%), Wołów (67,2%), Twardogóra (66,5%) i Syców (65,0%).



Rysunek 10. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z instalacji kanalizacyjnej w 2018 r.

W przypadku sieci gazowej największy odsetek gospodarstw domowych korzystał z niej w gminach: Brzeg Dolny (73,9%), Syców (53,9%), Wołów (51,7%) i Strzelin (51,4%). Jednocześnie na analizowanym Obszarze istnieją gminy, w których dostępność do sieci gazowej jest zerowa lub bliska zeru, zaliczyć do nich należy gminy: Dziadowa Kłoda (0,0%), Malczyce (0,0%), Mietków (0,0%), Przeworno (0,0%), Udanin (0,0%), Kondratowice (0,1%), Domaniów (0,1%), Borów (0,2%), Prusice (0,2%), Wińsko (0,2%), Bierutów (0,9%), Jordanów Śląski (1,6%) i Wiązów (1,6%).

Niska dostępność do sieci gazowej może sprzyjać zjawisku niskiej emisji i tym samym negatywnie wpływać na stan środowiska naturalnego.

Gospodarka wodna

Jak wynika z opracowania „Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Środkowej Odry, Izery, Metuje, Łaby i Ostrożnicy (Upa), Orlicy i Morawy” opracowanego na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w 2017 r. na terenie Subregionu Wrocławskiego występują obszary zagrożone pojawieniem się głębokich niedoborów wody o względnie dużej skali przestrzennej. W szczególnie trudnej sytuacji są gminy: Prusice (90% obszaru gminy w bardzo wysokim stopniu zagrożonego suszą) i Brzeg Dolny (86%).

Jednocześnie na obszarze Subregionu zlokalizowane są gminy o jednych z najwyższych wartościach wskaźników melioracji. Są to gminy: Krośnice, Milicz i Żmigród.

Z punktu widzenia łagodzenia skutków suszy duże znaczenie mogą mieć obszary podmokłe, które gromadzą znaczne ilości wody, spowalniają odpływ wód opadowych oraz mogą stanowić rezerwę wód na okres pojawienia się zjawiska suszy. Na terenie Subregionu Wrocławskiego najwięcej terenów podmokłych występowało w gminie Milicz – 106,02 ha. i w gminie Twardogóra – 102,49 ha.

Gospodarka odpadami

Na terenie Subregionu Wrocławskiego w latach 2014-2019 masa zebranych odpadów zmieszanych przypadających na mieszkańca wzrosła o ok. 33,8% z 159,3 kg. do 213,1 kg. W 2019 r. wartość powyższego wskaźnika była w przypadku Subregionu niższa niż średnia dla Dolnego Śląska (293,2 kg.).

W latach 2014-2019 spadek łącznej masy zbieranych odpadów zmieszanych przypadających na mieszkańca odnotowano w 4 gminach: Prusice, Strzelin, Wiązów i Żmigród. W pozostałych gminach wartość niniejszego wskaźnika wzrosła. Największy wzrost odnotowano w gminach: Borów (250,8%), Domaniów (187,7%), Przeworno (132,7%) i Cieszków (108,3%).

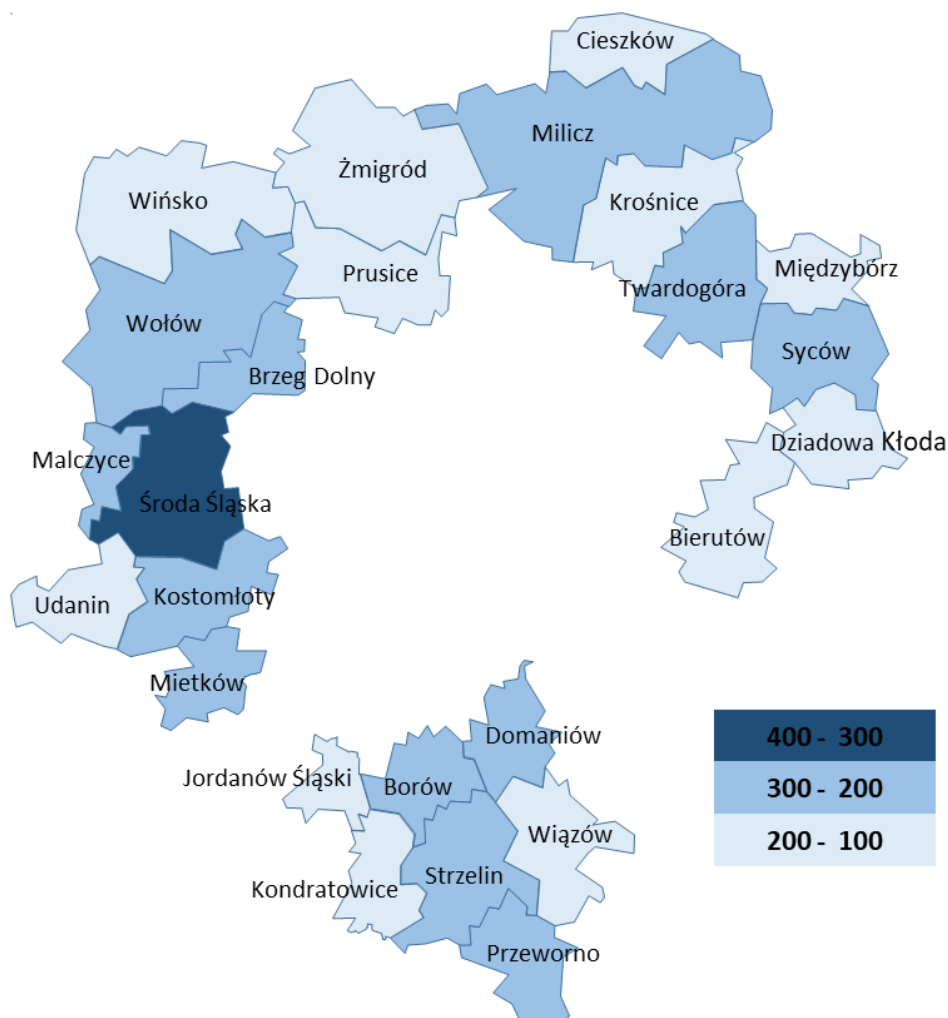
Tabela 16. Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku na mieszkańca w kg.

Wyszczególnienie	2014	2019	2014=100	Dolny Śląsk =100 Rok 2019
Bierutów	128,3	182,0	141,9	62,1
Borów	72,6	254,7	350,8	86,9
Brzeg Dolny	269,0	288,4	107,2	98,4
Cieszków	83,3	173,5	208,3	59,2
Domaniów	102,8	295,8	287,7	100,9
Dziadowa Kłoda	90,9	132,4	145,7	45,2
Jordanów Śląski	127,5	188,8	148,1	64,4
Kondratowice	111,0	129,3	116,5	44,1
Kostomłoty	160,0	217,3	135,8	74,1
Krośnice	120,7	155,9	129,2	53,2

Malczyce	173,7	211,3	121,6	72,1
Mietków	194,4	273,0	140,4	93,1
Międzybórz	92,5	147,2	159,1	50,2
Milicz	192,9	270,8	140,4	92,4
Prusice	162,7	137,5	84,5	46,9
Przeworno	95,0	221,1	232,7	75,4
Strzelin	267,8	257,6	96,2	87,9
Syców	216,7	220,9	101,9	75,3
Środa Śląska	316,4	383,4	121,2	130,8
Twardogóra	161,1	297,3	184,5	101,4
Udanin	151,7	183,3	120,8	62,5
Wiązów	159,0	106,4	66,9	36,3
Wińsko	168,5	169,7	100,7	57,9
Wołów	188,0	278,6	148,2	95,0
Żmigród	175,7	152,1	86,6	51,9
Subregion Wrocławski	159,3	213,1	133,8	72,7
Dolny Śląsk	269,0	293,2	109,0	100,0

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

O stanie gospodarki odpadami świadczy również udział odpadów zebranych selektywnie w łącznej masie zebranych odpadów. Jak wynika z danych GUS w całym podregionie wrocławskim całkowity udział odpadów zebranych selektywnie w 2019 r. wynosił 28,3%, a odpadów z gospodarstw domowych 31,3%. Udział selektywnie zebranych odpadów zaliczanych do podstawowych frakcji takich jak: papier, metale, szkło i tworzywa sztuczne wynosił 11,3%. Warto zaznaczyć, że wartości przedmiotowych wskaźników w 2019 r. kształtowały się powyżej średniej regionalnej wynoszącej odpowiednio: 23,6%, 25,9% i 8,6%.



Rysunek 11. Odpady zmieszane zebrane w ciągu roku na mieszkańca w kg w 2019.

Zasoby mieszkaniowe

W latach 2014–2018 na obszarze Subregionu Wrocławskiego nastąpił wzrost o 4,4% zasobów mieszkaniowych. Niestety wzrost ten następował wolniej niż w województwie (5,6%), co prowadzi do wniosku, że na analizowanym Obszarze nadal dominują budynki powstałe z wykorzystaniem tradycyjnych technologii.

Tabela 17. Zasoby mieszkaniowe – mieszkania

Wyszczególnienie	2014	2019	2014=100
Bierutów	3 298	3 370	102,2
Borów	1 625	1 687	103,8
Brzeg Dolny	6 083	6 484	106,6
Cieszków	1 303	1 345	103,2
Domaniów	1 467	1 512	103,1
Działowa Kłoda	1 298	1 365	105,2

Jordanów Śląski	800	849	106,1
Kondratowice	1 503	1 520	101,1
Kostomłoty	2 292	2 372	103,5
Krośnice	2 302	2 384	103,6
Malczyce	2 015	2 067	102,6
Mietków	1 180	1 220	103,4
Międzybórz	1 582	1 643	103,9
Milicz	7 714	8 065	104,6
Prusice	2 618	2 730	104,3
Przeworno	1 670	1 685	100,9
Strzelin	7 796	8 282	106,2
Syców	5 277	5 624	106,6
Środa Śląska	6 289	6 719	106,8
Twardogóra	4 081	4 253	104,2
Udanin	1 635	1 664	101,8
Wiązów	2 298	2 382	103,7
Wińsko	2 807	2 840	101,2
Wołów	7 890	8 109	102,8
Żmigród	4 704	4 908	104,3
Subregion Wrocławski	81 527	85 079	104,4
Dolny Śląsk	1 123 386	1 208 215	107,6

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Najszybszy wzrost zasobów mieszkaniowych odnotowano w gminach: Środa Śląska (6,8%), Brzeg Dolny (6,6%), Syców (6,6%), Strzelin (6,2%) i Jordanów Śląski (6,1%). Niestety w każdej z ww. gmin wartość wskaźnika dynamiki kształtowała poniżej średniej wojewódzkiej. Najwolniej zasoby mieszkaniowe przyrastały w gminach: Przeworno (0,9%), Kondratowice (1,1%), Wińsko (1,2%) i Udanin (1,8%).

Dodatkowo należy podkreślić, że stan techniczny istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych, a także zasobów wspólnot mieszkaniowych, nadal niejednokrotnie jest niezadawalający. Stare budynki w dalszym ciągu cechuje znaczący stopień dekapitalizacji wynikający z braku remontów.

Stare budownictwo charakteryzuje się również niejednokrotnie złym stanem technicznym, wysoką energochłonnością i częściowo brakiem instalacji centralnego ogrzewania (ogrzewanie piecowe).

Obszary o szczególnych walorach przyrodniczych

Na terenie Subregionu Wrocławskiego zlokalizowane są cenne obszary przyrodnicze, w tym również obszary objęte programem Natura 2000. Łączna powierzchnia obszarów prawnie chronionych² (bez Obszarów Natura 2000) wynosiła w 2019 r. 100.318,79 ha, co stanowiło ok. 27,0% ogółu obszarów prawnie chronionych na Dolnym Śląsku.

² Obszary prawnie chronione zgodnie z definicją BDL nie obejmują: Obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych położonych w granicach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu

Tabela 18. Obszary prawnie chronione

Wyszczególnienie	2014	2019
Bierutów	0,00	0,00
Borów	0,00	0,00
Brzeg Dolny	1,94	1,98
Cieszków	1 497,60	1 497,57
Domaniów	0,00	0,00
Dziadowa Kłoda	34,90	34,83
Jordanów Śląski	540,00	540,00
Kondratowice	0,00	0,73
Kostomłoty	0,00	0,00
Krośnice	12 315,90	12 317,72
Malczyce	0,00	0,00
Mietków	3 188,00	3 188,00
Międzybórz	8 800,00	8 800,00
Milicz	34 624,80	34 625,37
Prusice	520,00	520,00
Przeworno	1 775,10	1 775,64
Strzelin	7 330,00	7 330,00
Syców	609,60	609,65
Środa Śląska	0,00	0,00
Twardogóra	1 346,72	1 342,67
Udanin	0,00	0,00
Wiązów	0,00	3,39
Wińsko	1 591,60	1 591,64
Wołów	6 366,26	6 366,60
Żmigród	19 773,00	19 773,00
Podregion Wrocławski	100 315,42	100 318,79
Dolny Śląsk	371 093,36	371 525,67

Źródło: Opracowanie na podstawie BDL GUS.

Najwięcej obszarów prawnie chronionych znajdowało się w gminach: Milicz, Żmigród i Krośnice.

Na obszarze Subregionu Wrocławskiego znajdują się cztery parki krajobrazowe, a mianowicie:

- Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” – gminy: Cieszków, Krośnice, Milicz, Prusice, Twardogóra, Żmigród;
- Park Krajobrazowy „Dolina Bystrzycy” – gmina Mietków,
- Park Krajobrazowy „Dolina Jezierzycy” – gminy Wołów i Wińsko;
- Ślązański Park Krajobrazowy – gmina Jordanów Śląski.

Stan i jakość powietrza

Analizę stanu i jakości powietrza oparto na wynikach pomiarów przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Warto przy tym podkreślić, że uwzględnienie w analizie stężenia pyłu zawieszonego PM10 oraz ozonu odpowiada wytycznym PN-ISO 37120 „Zrównoważony rozwój społeczny. Wskaźniki usług miejskich i jakości życia”.

Subregion Wrocławski zgodnie z kryterium przyjętym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu zaliczany jest do strefy dolnośląskiej.

Na analizowanym Obszarze w 2019 r. występowały problemy z przekroczeniami norm jakości powietrza, w przypadku BaP śr. Roczna. Dotyczyło to gmin: Bierutów, Brzeg Dolny, Cieszków, Kostomłoty, Krośnice, Międzybórz, Milicz, Prusice, Syców, Strzelin, Środa Śląska, Twardogóra, Wiązów, Wińsko, Wołów, Żmigród.

Na podstawie przedstawionych danych można uznać, że Subregion zmagają się z problemami związanymi z zanieczyszczeniem powietrza. Warto również wspomnieć, że przedstawione dane z uwagi na małą liczbę stacji pomiarowych mogą nie do końca obrazować faktyczną skalę problemów.

4. ANALIZA SWOT

Tabela 19. Analiza SWOT

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wysoka ocena atrakcyjności inwestycyjnej gmin: Brzeg Dolny, Krośnice, Mietków, Milicz, Strzelin, Syców, Środa Śląska, Twardogóra, Wołów i Żmigród • Rozpoznawalne marki produktów np. Karp Milicki • Bezpośredni dostęp do autostrady A4 i dróg ekspresowych • Duży potencjał do rozwoju aktywnej turystyki i ekoturystyki • Rozwinięta sieć dróg/ścieżek rowerowych • Relatywnie korzystna sytuacja demograficzna 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski na tle regionu wskaźnik przedsiębiorczości • Niezadawalający poziom innowacyjności przedsiębiorstw • Negatywne trendy demograficzne, ujemne saldo migracji i ujemny przyrost naturalny • Niski poziom aktywności społecznej • Ograniczony dostęp w zakresie opieki nad dziećmi do lat trzech • Ograniczony dostęp do wychowania przedszkolnego zwłaszcza na obszarach wiejskich • Niezadawalające wyniki z egzaminu ósmoklasisty • Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, zwłaszcza poza najważniejszymi miastami • Braki w infrastrukturze kulturalnej i sportowej oraz niezadawalający stan części obiektów • Niezadawalający stan techniczny infrastruktury drogowej i kolejowej • Problemy z funkcjonowaniem transportu publicznego • Niezadawalający stopień pokrycia Obszaru infrastrukturą sieciową (kanalizacyjną i gazową) • Niezadawalający stan techniczny budynków i budowali znajdujących się w zasobie komunalnym • Występujące problemy z jakością powietrza
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Dostępność funduszy unijnych wspierających przedsiębiorczość • Wzrost znaczenia turystyki jednodniowej i weekendowej • Realizacja polityki prorodzinnej państwa • Rozbudowa infrastruktury drogowej • Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich sektorach • Budowa spójnej sieci transportowej • Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • Większa atrakcyjność inwestycyjna gmin wchodzących w skład Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego • Mała ilość programów wsparcia dla beneficjentów na rozwój OZE • Postępujący proces starzenia się społeczeństwa • Wysokie koszty ogrzewania ekologicznymi nośnikami energii • Wysokie koszty budowy infrastruktury sieciowej • Spadek dochodów własnych JST przy wzrastających obciążeniach finansowych • Zjawisko migracji zarobkowych

- Degradacja środowiska naturalnego przy braku działań zapobiegawczych
- Deficyt zasobów wodnych odpowiednich dla zaopatrzenia ludności i rolnictwa
- Postępujące wykluczenie transportowe terenów peryferyjnych
- Negatywne zjawiska klimatyczne

5. OPIS ZINTEGROWANEGO PODEJŚCIA DO STWIERDZONYCH POTRZEB ROZWOJOWYCH I POTENCJAŁU SUBREGIONU WROCŁAWSKIEGO

Zintegrowane podejście do stwierdzonych potrzeb rozwojowych i potencjałów realizowane będzie wg następującej struktury

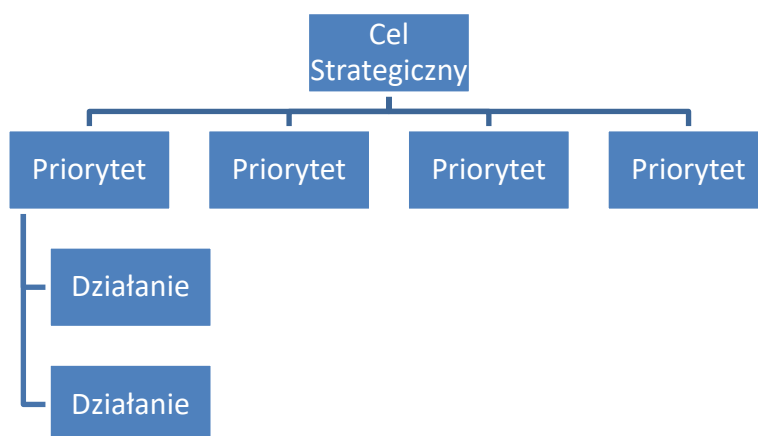


Tabela 20. Cel, Priorytety i Działania Zarysu Planu Działań ZIT ZOI

Cel strategiczny: Konkurencyjny Subregion Wrocławski atrakcyjny dla mieszkańców, inwestorów i turystów	
Priorytet (P1) Subregion Wrocławski – atrakcyjne miejsce do życia i prowadzenia działalności gospodarczej	<p>Działanie (D1.1) Rozwój potencjału edukacyjnego Subregionu Wrocławskiego</p> <p>Działanie (D1.2) Wielokierunkowy rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej</p> <p>Działanie (D1.3) Wspieranie przedsiębiorczości w Subregionie Wrocławskim</p>
Priorytet (P2) Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego na obszarze Subregionu Wrocławskiego	<p>Działanie (D2.1) Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej oraz odnawialnych źródeł energii</p> <p>Działanie (D2.2) Rozwój infrastruktury środowiskowej i ochrona przyrody</p>

Priorytet (P3) Spójny przestrzenie i bezpieczny Subregion Wrocławski

Działanie (D3.1) Budowa/przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą

Działanie (D3.2) Wzmocnienie mobilności mieszkańców i turystów

Działanie (D3.3) Sanacja przestrzeni publicznej i prywatnej oraz wzmocnienie bezpieczeństwa mieszkańców

Tabela 21. Macierz zintegrowanego oddziaływania efektów realizacji Zarysu Planu Działań IIT SW ³

PRIORYTET / OCZEKIWANE EFEKTY	P1	P2	P3
Priorytet (P1) Subregion Wrocławski – atrakcyjne miejsce do życia i prowadzenia działalności gospodarczej			
- Wzrost liczby MSP	x		x
- Poprawa atrakcyjności turystycznej i wzrost liczby turystów	x		x
- Wzrost liczby atrakcyjnych miejsc pracy	x		
- Poprawa jakości usług edukacyjnych	x	x	x
- Zahamowanie odpływu wykwalifikowanych zasobów ludzkich	x		x
Priorytet (P2) Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego na obszarze Subregionu Wrocławskiego			
- Poprawa czystości powietrza	x	x	x
- Zmniejszenie energochłonności infrastruktury	x	x	x
- Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych	x	x	
- Poprawa dostępności do wysokiej jakości infrastruktury ochrony środowiska	x	x	x
- Utrzymanie i poprawa stanu środowiska naturalnego		x	x
Priorytet (P3) Spójny przestrzennie i bezpieczny Subregion Wrocławski			
- Skrócenie czasu przejazdu dzięki udoskonalonej inf. drogowej	x	x	x
- Wzrost liczby użytkowników komunikacji zbiorowej		x	x
- Zmniejszenie liczby osób korzystających z indywidualnego transportu samochodowego		x	x
- Zmniejszenie liczby obszarów zdegradowanych	x	x	x

Poniżej zaprezentowano opis zintegrowanego podejścia:

Cel strategiczny – konkurencyjny Subregion Wrocławski atrakcyjny dla mieszkańców, inwestorów i turystów

Subregion Wrocławski z uwagi na swoje położenie i potencjał społeczno-gospodarczy predysponowany jest do ogywania ważnej roli w rozwoju całego województwa dolnośląskiego. Jednocześnie powinien on być miejscem atrakcyjnym dla mieszkańców, inwestorów i turystów. Jednak aktualnie jest on silnie zróżnicowany, co osłabia jego pozycję konkurencyjną względem gmin wchodzących w skład Aglomeracji Wrocławskiej.

Przyszłość Subregionu Wrocławskiego zależy więc od podjęcia zintegrowanych działań wzmacniających jego spójność, konkurencyjność i atrakcyjność.

³ Przy każdym z Priorytetów wskazano najważniejsze oczekiwane efekty jego realizacji oraz oznaczono ich oddziaływanie na inne priorytety Zarysu Planu Działań IIT SW (P1 – Priorytet 1, P2- Priorytet 2, P3 – Priorytet 3)

Siłą Subregionu będzie efektywna i konkurencyjna gospodarka. Pobudzeniu przedsiębiorczości wśród mieszkańców, jak również pozyskiwaniu inwestorów zewnętrznych sprzyjać będą inwestycje w rozwój infrastruktury gospodarczej. Nowoczesna gospodarka generować będzie wysokiej jakości miejsca pracy, co stanowić będzie ważny czynnik decydujący o wyborze Subregionu jako miejsca zamieszkania.

W sferze społecznej realizowane będą wielokierunkowe inwestycje w rozwój infrastruktury, które przyczynią się do poprawy dostępności i jakości oferowanych usług, a tym samym wzmocnią atrakcyjność Subregionu, jako miejsca do życia. Wzrostowi jakości życia mieszkańców sprzyjać będzie również rewitalizacja przestrzeni publicznej i prywatnej. Działanie te jednocześnie poprawią bezpieczeństwo mieszkańców.

Liczne inwestycje zmierzające do rozbudowy i modernizacji infrastruktury drogowej poprawią zewnętrzną i wewnętrzną dostępność komunikacyjną Subregionu. Spójność Subregionu wzrośnie również w wyniku budowy dróg/ścieżek rowerowych. Wzmocnieniu ulegnie również funkcjonowanie transportu publicznego, który docelowo realizowany będzie przez nowoczesny i proekologiczny tabor.

Wszystkie działania prowadzone będą z poszanowaniem środowiska naturalnego. Rozbudowa infrastruktury sieciowej, termomodernizacja budynków i zastosowanie OZE przyczyni się do ograniczenia zjawiska niskiej emisji oraz sprawi, że Subregion Wrocławski będzie miejscem przyjaznym mieszkańcom, przedsiębiorcom i odwiedzającym.

1. Priorytet (P1) Subregion Wrocławski – atrakcyjne miejsce do życia i prowadzenia działalności gospodarczej

Subregion Wrocławski ma duży potencjał, aby stać się bardzo atrakcyjnym miejscem do życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Jednak wymaga to realizacji wielokierunkowych inwestycji zmierzających do rozwoju infrastruktury społecznej i gospodarczej.

W ramach niniejszego priorytetu w pierwszej kolejności prowadzone będą inwestycje infrastrukturalne zmierzające do rozwoju kapitału ludzkiego. Inwestycje te obejmować będą budowę/rozbudowę/modernizację infrastruktury związanej z opieką nad dziećmi, wychowaniem oraz edukacją na różnych jej szczeblach.

Ważne znaczenie przypisane zostanie działaniom zmierzającym do tworzenia nowych oraz doposażenia istniejących miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. Jednocześnie zostanie położony nacisk na budowę i modernizację infrastruktury przedszkolnej i szkolnej. W ramach przedmiotowego priorytetu istotne będą również inwestycje związane z doposażeniem istniejących obiektów oświatowych, w tym pracowni przedmiotowych.

Inwestycjom w budowę/rozbudowę/modernizację infrastruktury opiekuńczej i edukacyjnej towarzyszyć powinny działania związane z budową i modernizacją przyszkolnej infrastruktury sportowej takiej jak: boiska sportowe, place zabaw, hale sportowe czy też baseny.

Powyższe inwestycje infrastrukturalne winny pozytywnie wpłynąć na poziom edukacji, a w przyszłości również zapewnić dopływ wykwalifikowanych pracowników na lokalny rynek pracy.

Poprawie atrakcyjności Subregionu Wrocławskiego jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej sprzyjać będzie także rozwój e-usług publicznych, który pozwoli usprawnić obsługę administracyjną zarówno mieszkańców, jak i przedsiębiorców i inwestorów.

W ramach niniejszego priorytetu prowadzone będą również inwestycje związane z zapewnieniem godnego życia osobom defaworyzowanym, w tym poprzez rozwój budownictwa socjalnego i wspomagane. Pamiętać przy tym należy, że standard i lokalizacja mieszkań powinny zapewnić warunki samodzielnego funkcjonowania oraz sprzyjać integracji ze społecznością lokalną. Włączeniu społecznemu sprzyjać powinien także rozwój infrastruktury zorientowanej na aktywizację i integrację lokalnej społeczności.

Ważne jest również, zwłaszcza w kontekście zachodzących zmian demograficznych, zapewnienie godnego życia osobom niesamodzielnym. Przyjęte rozwiązania powinny zmierzać do rozwoju systemu opieki nad osobami niesamodzielnymi. Rozwój ten powinien m.in. obejmować inwestycje związane z budową domów opieki i zakładów opiekuńczo-leczniczych.

Istotnym zadaniem będzie zapewnienie mieszkańcom Subregionu Wrocławskiego dostępu do usług medycznych. W tym celu realizowane będą inwestycje związane z budową nowych placówek podstawowej opieki medycznej oraz doposażeniem w sprzęt medyczny placówek

już istniejących. W rezultacie poprawie powinny ulec standardy świadczenia usług medycznych.

Niniejszy priorytet realizowany będzie również poprzez budowę i modernizację szeroko rozumianej infrastruktury kulturalnej. Inwestycje infrastrukturalne winny ułatwić funkcjonowanie instytucjom kultury i umożliwić im rozwój oferty skierowanej do różnych odbiorców.

Równie istotna będzie dbałość o posiadane dziedzictwo kulturowe. Zadbane i wyeksponowane zabytki przyciągają turystów. Aby wykorzystać potencjał tkwiący w licznych zabytkach należy podjąć działania zmierzające do ich renowacji i przywrócenia lub nadania im nowych funkcji, w tym turystycznych. Istotna w tym zakresie będzie ścisła współpraca z instytucjami publicznymi oraz z organizacjami pozarządowymi.

Gwarantem atrakcyjności Subregionu Wrocławskiego jako miejsca do życia jest silna gospodarka. Aktualnie gospodarka Subregionu wymaga wzmocnienia co można osiągnąć poprzez aktywizację lokalnej przedsiębiorczości i pozyskanie inwestorów zewnętrznych. Realizacji powyższych celów sprzyjać będzie rozwój infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość.

W pierwszej kolejności należy zwiększyć podaż terenów inwestycyjnych. Powinny to być jednak przede wszystkim tereny o wysokim standardzie tzn. uzbrojone i zaopatrzone w infrastrukturę pozwalającą na prawidłowe i efektywne korzystanie z nich. Pamiętać należy, że tylko podaż terenów inwestycyjnych wysokiej jakości pozwoli Subregionowi Wrocławskiemu skutecznie konkurować o inwestorów z Wrocławskim Obszarem Funkcjonalnym.

Równocześnie należy w miarę posiadanych środków realizować inwestycje, których celem będzie dostarczenie przedsiębiorcom powierzchni biurowych oraz innych obiektów mogących pełnić funkcję inkubatorów przedsiębiorczości.

Jednocześnie warto podkreślić, że Subregion Wrocławski posiada potencjał do rozwoju turystyki i rekreacji. W szczególności należy zaznaczyć, że liczne cenne przyrodniczo obszary stanowią atrakcję przyciągającą aktywnych turystów, zwłaszcza z dużych miast, w tym z Wrocławia. Wykorzystanie powyższego potencjału wymaga kompleksowych działań obejmujących zarówno wcześniej wspomnianą renowację obiektów dziedzictwa materialnego, jak i rewitalizację i dostosowanie do potrzeb turystów obszarów atrakcyjnych przyrodniczo. Inwestycjom tym powinny towarzyszyć działania zmierzające do rozbudowy infrastruktury umożliwiającej efektywne korzystanie z zasobów turystycznych. Docelowo działania te powinny stanowić impuls do rozwoju podmiotów prywatnych zorientowanych na zaspokajanie potrzeb turystów.

Priorytet realizowany będzie przez działania, w ramach których wskazano rodzaje interwencji⁴:

⁴ Zgodnie z wymiary i kody rodzajów interwencji w ramach EFRR, EFS+ i Funduszu Spójności – art. 17 ust. 5 projektu Rozporządzenia Ogólnego

Tabela 22. Działania Priorytetu 3 Zarysu Planu Działań IIT SW wraz z kodami wymiaru zakresu interwencji

DZIAŁANIE	KODY DOTYCZĄCE WYMIARU ZAKRESU INTERWENCJI
<i>Działanie (D1.1) Rozwój potencjału edukacyjnego Subregionu Wrocławskiego</i>	085 Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem - ***** 086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - ***** 088 Infrastruktura na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych - *****
<i>Działanie (D1.2) Wielokierunkowy rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej</i>	011 Rozwiązania ICT, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji - ***** 090 Infrastruktura mieszkalnictwa (inna niż dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią) 091 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego - ***** 092 Infrastruktura zdrowotna - ***** 093 Sprzęt medyczny 129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury - *****
<i>Działanie (D1.3) Wspieranie przedsiębiorczości w Subregionie Wrocławskim</i>	014 Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki przemysłowe i obiekty) - ***** 128 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i powiązanych usług turystycznych - *****

2. Priorytet (P2) Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego na obszarze Subregionu Wrocławskiego

Atrakcyjność Subregionu Wrocławskiego jako miejsca do życia zależy m.in. od jakości środowiska naturalnego. Jednocześnie odpowiedzialne gospodarowanie zasobami środowiska staje się koniecznością, zwłaszcza w kontekście zachodzących zmian klimatycznych.

W pierwszej kolejności realizacja niniejszego priorytetu wymaga podjęcia działań zmierzających do poprawy efektywności energetycznej budynków oraz wymiany tradycyjnych źródeł ciepła wykorzystywanych do ogrzewania budynków publicznych, mieszkań i domów. Należy zatem dążyć do termomodernizacji budynków oraz podejmować, wspierać i promować działania zmierzające do zastosowania nowoczesnych i proekologicznych systemów grzewczych.

Równocześnie z uwagi na zachodzące zmiany klimatyczne, jak również realizowaną przez Unię Europejską politykę dekarbonizacji wskazane jest także wspieranie oraz promowanie działań zmierzających do szerszego wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. Działania te pozwolą ograniczyć zjawisko niskiej emisji oraz będą wyrazem troski o stan środowiska naturalnego. Redukcji zjawiska emisji CO₂ sprzyjać będzie także modernizacja oświetlenia ulicznego.

Należy również podkreślić, że na terenie Subregionu Wrocławskiego występują obszary zagrożone suszą i borykające się z problemem dostępności do wody pitnej, dlatego też należy wspierać działania zmierzające do pozyskania nowych ujęć wody oraz budowy i modernizacji infrastruktury wodociągowej. Wskazana jest także realizacja przedsięwzięć zmierzających do ochrony zasobów wody, w tym poprzez wspieranie działań w zakresie utrzymania urządzeń melioracji wodnej oraz działania związane ze zwiększeniem retencji wód.

Poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie Subregionu Wrocławskiego wymaga także rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z odbieraniem i oczyszczaniem ścieków i rozwoju infrastruktury kanalizacji deszczowej. Jednocześnie w miejscach, w których z przyczyn ekonomicznych (np. rozproszona zabudowa) budowa sieci kanalizacyjnej będzie nieuzasadniona, należy wspierać budowę indywidualnych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych.

Równocześnie realizacja niniejszego priorytetu wymaga także wzmocnienia i uporządkowania gospodarki odpadami. Cel ten realizowany będzie m.in. poprzez budowę nowych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz doposażenie podmiotów odpowiedzialnych za odbiór i przetwarzanie odpadów z gospodarstw domowych. Docelowo działania powyższe powinny zminimalizować liczbę odpadów deponowanych na składowiskach.

Ważnym zadaniem będzie również odnowa istniejących terenów zieleni i parków, jako istotnych elementów dziedzictwa przyrodniczego Subregionu Wrocławskiego.

Priorytet realizowany będzie przez działania, w ramach których wskazano rodzaje interwencji⁵:

Tabela 23. Działania Priorytetu 2 Zarysu Planu Działań IIT SW wraz z kodami wymiaru zakresu interwencji

DZIAŁANIE	KODY DOTYCZĄCE WYMIARU ZAKRESU INTERWENCJI
<i>Działanie (D2.1) Wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej oraz odnawialnych źródeł energii</i>	025 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- ***** 026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- ***** 029 Energia odnawialna: słoneczna- ***** 048 Środki mające na celu ograniczenie hałasu i poprawę jakości powietrza - *****
<i>Działanie (D2.2) Rozwój infrastruktury środowiskowej i ochrona przyrody</i>	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - ***** 040 Gospodarka wodna i ochrona zasobów wodnych (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, konkretne środki przystosowania się do zmian klimatu, ponowne użycie, ograniczanie wycieków) 041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - ***** 042 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: środki w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, minimalizacji, segregacji, recyklingu - - ***** 130 Ochrona, rozwój i promocja dziedzictwa przyrodniczego i ekoturystyki innych niż obszary Natura 2000 -*****

⁵ Zgodnie z wymiary i kody rodzajów interwencji w ramach EFRR, EFS+ i Funduszu Spójności – art. 17 ust. 5 projektu Rozporządzenia Ogólnego

3. Priorytet (P3) Spójny przestrzennie i bezpieczny Subregion Wrocławski

Jak wykazała diagnoza Subregion Wrocławski jest silnie zróżnicowany. Jego przyszłość w dużej mierze zależy od tego, czy uda się poprawić jego spójność przestrzenną, tak aby mógł on faktycznie stanowić jedną całość i wspólnie reprezentować swoje interesy wobec podmiotów zewnętrznych. Osiągnięcie powyższego celu wymaga nie tylko podjęcia działań zmierzających do poprawy spójności komunikacyjnej Subregionu, ale również podjęcia działań które wzmocnią spójność przestrzeni publicznej, a tym samym korzystnie wpłyną na bezpieczeństwo mieszkańców.

Przyszły rozwój Subregionu Wrocławskiego w dużej mierze zależy od jego zewnętrznego i wewnętrznego skomunikowania. Lokalizacja Subregionu sprawia, że kluczowe znaczenie dla jego funkcjonowania ma połączenie komunikacyjne z najważniejszym ośrodkiem wzrostu w regionie tj. Wrocławiem. Dlatego też inwestycje drogowe winny być prowadzone dwutorowo. Z jednej strony powinny one dążyć do poprawy komunikacji Subregionu z Wrocławiem, a z drugiej strony muszą one wzmocniać wewnętrzną spójność komunikacyjną Subregionu.

Priorytetowo należy więc traktować inwestycje drogowe poprawiające łączność poszczególnych gmin z siecią dróg krajowych i wojewódzkich. Równocześnie należy prowadzić inwestycje zmierzające do budowy nowych oraz poprawy stanu technicznego pozostałych dróg. Budowie/modernizacji dróg towarzyszyć powinna budowa/modernizacja infrastruktury towarzyszącej, w tym chodników i parkingów.

Jednocześnie realizacja niniejszego priorytetu wymaga wzmocnienia transportu zbiorowego. Docelowo usługi transportowe powinny być świadczone za pomocą ekologicznego i dostosowanego do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi taboru. Ponadto należy dążyć do ograniczenia niskiej emisji, której źródłem jest indywidualny transport samochodowy. Służyć temu może budowa parkingów typu *Park&Ride* i *Bike&Ride*.

Ważne znaczenie zarówno z punktu widzenia zewnętrznej i wewnętrznej dostępności Subregionu Wrocławskiego, jak również redukcji zjawiska niskiej emisji ma rozbudowa sieci dróg/ścieżek rowerowych. Nowe drogi powinny łączyć poszczególne miejscowości oraz umożliwiać dotarcie do miejsc o szczególnych walorach przyrodniczych i historycznych. Rozbudowa dróg rowerowych winna być połączona z budową obiektów małej architektury służącej rowerzystom.

Jak już wspomniano Subregion Wrocławski wymaga poprawy spójności przestrzeni publicznej. Jednocześnie pamiętać należy, że kompleksowa sanacja przestrzeni publicznej i prywatnej powinna doprowadzić do poprawy bezpieczeństwa na terenie Subregionu.

Działania te powinny zmierzać do renowacji i modernizacji zdegradowanych budynków mieszkalnych, budynków instytucji publicznych, obiektów sportowych i rekreacyjnych oraz obiektów przemysłowych. Realizacja niniejszego działania wymaga m.in. kompleksowej modernizacji istniejącej tkanki mieszkaniowej. Modernizacji budynków towarzyszyć powinien remont podwórek. Jednocześnie wskazana jest również modernizacja budynków użyteczności

publicznej. Należy także o ile istnieje taka możliwość podejmować działania zmierzające do kreowania nowych obszarów przestrzeni publicznej.

Docelowo powyższe inwestycje powinny doprowadzić do sytuacji, w której zarówno budynki, jak i cała przestrzeń będą dostosowane do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Wybór obszarów podlegających interwencji powinien wynikać z Gminnych Programów Rewitalizacji.

Negatywnie na bezpieczeństwo mieszkańców wpływają również czynniki naturalne. Konieczne są zatem inwestycje wspierające służby monitorujące zagrożenia naturalne i reagujące w przypadku wystąpienia zagrożenia. Inwestycje powinny być ukierunkowane zarówno na prewencję zagrożeń, jak i na skuteczne działanie w przypadku ich wystąpienia.

Priorytet realizowany będzie przez działania, w ramach których wskazano rodzaje interwencji⁶:

Tabela 24. Działania Priorytetu 3 Zarysu Planu Działań IIT SW wraz z kodami wymiaru zakresu interwencji

DZIAŁANIE	KODY DOTYCZĄCE WYMIARU ZAKRESU INTERWENCJI
<i>Działanie (D3.1) Budowa/przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą</i>	059 Nowo wybudowane inne drogi krajowe, regionalne i lokalne drogi dojazdowe - ***** 062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****
<i>Działanie (D3.2) Wzmocnienie mobilności mieszkańców i turystów</i>	074 Tabor na potrzeby czystej komunikacji miejskiej - ***** 075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów - *****
<i>Działanie (D3.3) Sanacja przestrzeni publicznej i prywatnej oraz wzmocnienie bezpieczeństwa mieszkańców</i>	035 Środki w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem dotyczące: powodzi, oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami) 036 Środki w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem dotyczące: pożarów, oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami) 131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****

⁶ Zgodnie z wymiary i kody rodzajów interwencji w ramach EFRR, EFS+ i Funduszu Spójności – art. 17 ust. 5 projektu Rozporządzenia Ogólnego

6. MATRYCA LOGICZNA INTERWENCJI

Matryca logiczna interwencji wskazuje w jaki sposób Zarys Planu Działań IIT SW będzie oddziaływał na potencjały i bariery rozwoju. Każdemu ze zdiagnozowanych zjawisk przyporządkowano Działanie Zarysu Planu Działań IIT SW, które redukuje bariery rozwoju lub wspiera potencjały.

Tabela 25. Matryca logiczna interwencji – potencjały i bariery rozwojowe

Zidentyfikowane Potencjały	Odpowiedź strategiczna
<i>Wysoka ocena atrakcyjności inwestycyjnej gmin: Brzeg Dolny, Krośnice, Mietków, Milicz, Strzelin, Syców, Środa Śląska, Twardogóra, Wołów i Żmigród</i>	D1.3
<i>Rozpoznawalne marki produktów np. Karp Milicki</i>	D1.3
<i>Bezpośredni dostęp do autostrady A4 i dróg ekspresowych</i>	D1.3; D3.1
<i>Duży potencjał do rozwoju aktywnej turystyki i ekoturystyki</i>	D1.3; D3.2
<i>Rozwinięta sieć dróg/ścieżek rowerowych</i>	D2.1; D3.2
<i>Relatywnie korzystna sytuacja demograficzna</i>	D1.1
Zidentyfikowane bariery rozwojowe	Odpowiedź strategiczna
<i>Niski na tle regionu wskaźnik przedsiębiorczości</i>	D1.3
<i>Niezadawalający poziom innowacyjności przedsiębiorstw</i>	D1.3
<i>Negatywne trendy demograficzne, ujemne saldo migracji i ujemny przyrost naturalny</i>	D1.1; D1.2; D3.3
<i>Niski poziom aktywności społecznej</i>	D1.1; D1.2
<i>Ograniczony dostęp w zakresie opieki nad dziećmi do lat trzech</i>	D1.2
<i>Ograniczony dostęp do wychowania przedszkolnego zwłaszcza na obszarach wiejskich</i>	D1.1; D1.2
<i>Niezadawalające wyniki z egzaminu ósmoklasisty</i>	D1.1
<i>Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, zwłaszcza poza najważniejszymi miastami</i>	D1.2
<i>Braki w infrastrukturze kulturalnej i sportowej oraz niezadawalający stan części obiektów</i>	D1.2
<i>Niezadawalający stan techniczny infrastruktury drogowej i kolejowej</i>	D3.1
<i>Problemy z funkcjonowaniem transportu publicznego</i>	D3.2
<i>Niezadawalający stopień pokrycia Obszaru infrastrukturą sieciową (kanalizacyjną i gazową)</i>	D2.2
<i>Niezadawalający stan techniczny budynków i budowali znajdujących się w zasobie komunalnym</i>	D2.1; D3.3
<i>Występujące problemy z jakością powietrza</i>	D2.1; D2.2; D3.2

7. BUDŻET PLANU DZIAŁAŃ IIT SW

Obecnie brak informacji dot. zasad kwalifikowalności wydatków w nowym okresie programowania 2021-2027, nie jest znany poziom współfinansowania środkami pochodzącymi z UE, nie są również znana wartość alokacji środków EFRR dla IIT SW. Dodatkowo brak jest wytycznych w zakresie zasad tworzenia budżetu dla Innych Inwestycji Terytorialnych. W związku z tym poziom dofinansowania środkami UE zaproponowano w wysokości 70% wartości całkowitej projektów. Dodatkowo w związku z wyżej opisaną sytuacją istnieje prawdopodobieństwo konieczności przesuwania środków pomiędzy priorytetami i działaniami Planu Działań IIT SW i z tego powodu budżet został zaprezentowany w podziale na Priorytety.

Budżet Zarysu Planu Działań określono na podstawie danych historycznych. Przyjęto, że wartość alokacji środków UE dla IIT będzie nie mniejsza niż wartości alokacji przeznaczonej na ZIT Aglomeracji Jeleniogórskiej w okresie 2014-2020 w przeliczeniu na jednego mieszkańca (542 euro / mieszkańca, kurs euro 4,2693 zł). Tak obliczona wartość alokacji dla IIT SW została zwaloryzowana wskaźnikiem wzrostu cen w okresie 2014 – 2020, który ostrożnie przyjęto na poziomie 4,14%.

Następnie członkowie inicjatywy dokonali podziału alokacji, który bazował na zatwierdzonych przez Komitet Sterujący kryteriach. W kolejnym kroku zgłaszano propozycje projektów, które wpisują się w wymiar interwencji nowego okresu programowania UE 2021-2027. Przedsięwzięcia zgłaszane były w otwartej procedurze w okresie między 16.09.2020 r. i 18.10.2020 r. W tym miejscu należy podkreślić, że w związku z obowiązującymi projektami Rozporządzeń Parlamentu i Rady dla Innego Instrumentu Terytorialnego nie przewiduje się wykorzystania Europejskiego Funduszu Społecznego + i z tego powodu na tym etapie zgłoszone projekty nie dotyczyły EFS+.

W związku z powyższym zakłada się, że w toku dalszych prac nad Planem Działań IIT SW propozycje projektów mogą być zmieniane np. poprzez ich uzupełnienia, usuwanie, łączenie w przedsięwzięcia partnerskie lub wiązki projektów lub też poprzez zastępowanie ich innymi zadaniami.

Tabela 26. Budżet Zarysu Planu IIT SW

<i>Priorytet IIT SW</i>	Środki pochodzące z budżetu UE (tys. zł)	Środki krajowe (tys. zł)	Ogółem (tys. zł)
Priorytet (P1) Subregion Wrocławski – atrakcyjne miejsce do życia i prowadzenia działalności gospodarczej	123 593,8	52 968,75	176 562,5
Priorytet (P2) Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego na obszarze Subregionu Wrocławskiego	250 737,2	107 458,8	358 196
Priorytet (P3) Spójny przestrzennie i bezpieczny Subregion Wrocławski	176 495,9	75 641,1	252 137
	550 826,9	236 068,7	786 895,5

8. WYKAZ OPRACJI, KTÓRE MAJĄ BYĆ WSPIERANE

Poniżej wskazane zadania zgłoszone zostały w trakcie otwartego naboru projektów realizowanego w 2020 r. Przedsięwzięcia zgłaszane były w otwartej procedurze w okresie między 16.09.2020 r. i 18.10.2020 r. W tym miejscu należy podkreślić, że w związku z obowiązującymi projektami Rozporządzeń Parlamentu i Rady dla Innego Instrumentu Terytorialnego nie przewiduje się wykorzystania Europejskiego Funduszu Społecznego + i z tego powodu na tym etapie zgłoszone projekty dotyczą wyłącznie EFRR.

Aby zdefiniować projekt zintegrowany posłużono się Art. 32 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w okresie 2014-2020 tj.: Projekt zintegrowany to co najmniej dwa projekty powiązane ze sobą tematycznie w ramach wspólnego celu, jaki ma zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, których wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje.

Ponieważ na moment opracowania niniejszego Zarysu Planu Działań brak jest wytycznych lub instrukcji dot. rodzajów projektów jakie mogą być wspierane w ramach IIT SW, budżetu IIT SW, zakresu wymiaru interwencji oraz sposobu ich prezentacji, poniżej przedstawiona lista ma charakter indykacyjny tzn. może podlegać zmianom na dalszym etapie prac nad ostateczną wersją Planu Działań IIT SW. Zmiany mogą polegać na przykład na integracji projektów w projekty partnerskie, tworzeniu wiązek projektów, dodaniu nowych lub usunięciu zgłoszonych projektów.

Tabela 27. Wykaz operacji, które mają być wspierane w ramach IIT SW

NAZWA PODMIOTU ODPOWIEDZIALNEGO ZA PROJEKT.	TYTUŁ PROJEKTU	BUDŻET PROJEKTU (TYS. Zł)	KATEGORIA ZAKRESU INTERWENCJI	PROJEKT PARTNERSKI	PROJEKT ZINTEGROWANY
Miasto i Gmina Bierutów	Rewitalizacja rynku miejskiego w Bierutowie - "Między dwiema wieżami"	4500,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Miasto i Gmina Bierutów	Rewitalizacja kompleksu sportowo-rekreacyjnego w Bierutowie	3850,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Miasto i Gmina Bierutów	Modernizacja oczyszczalni ścieków w gminie Bierutów	3200,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.

Miasto i Gmina Bierutów	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Bierutowie	2000,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Miasto i Gmina Bierutów	Budowa sieci kanalizacyjnej w gminie Bierutów - ETAP I	6700,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Miasto i Gmina Bierutów	Modernizacja sieci wodno - kanalizacyjnej w Bierutowie	2100,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gminna Spółka Komunalna BIERKOM Sp. z o.o.	Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów (PSZOK) w gminie Bierutów	2500,00	042 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: środki w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów,	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.

			minimalizacji, segregacji, recyklingu - - *****		
Miasto i Gmina Bierutów	Budowa filii Ośrodka Kultury i Sportu w Kijowicach	1100,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Miasto i Gmina Bierutów	Termomodernizacja budynku byłego gimnazjum na potrzeby utworzenia Centrum Usług Społecznych.	3000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Miasto i Gmina Bierutów	Rewitalizacja przestrzeni publicznej przy Urzędzie Miejskim w Bierutowie	1440,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Miasto i Gmina Bierutów	Budowa sieci kanalizacyjnej w gminie Bierutów - ETAP II	5686,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Powiat Strzeliński	"Przebudowa drogi powiatowej nr 3047D w m. Mańczyce od km 10+750 do km 11+470"	1147,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe,	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.

			regionalne lub lokalne) - *****		
Gmina Borów	Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę wysokoemisyjnych źródeł ciepła/modernizację systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych na terenie gminy Borów – PROJEKT GRANTOWY	2400,00	025 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Borów	Poprawa efektywności i racjonalności gospodarowania zasobami wody na terenie Gminy Borów poprzez modernizację i budowę infrastruktury służącej produkcji i dystrybucji wody.	1200,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Borów	Poprawa efektywności oczyszczalni ścieków w Borku Strzelińskim poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej i zastosowanie OZE.	7180,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Borów	Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację budynku UG Borów wraz z wymianą źródła ciepła.	1200,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.

			demonstracyjne i środki wsparcia- *****		
Gmina Borów	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Borów wraz z zastosowaniem OZE.	1500,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Borów	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ NR 111631D Kępino - Zielenice.	3690,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Borów	Budowa drogi rowerowej i infrastruktury towarzyszącej Borów-Boreczek (PKP, bike&ride) - Borek Strzeliński.	4100,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.
Gmina Brzeg Dolny	„Remont zabytkowego Pałacu w Brzegu Dolnym”	3500,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.

Gmina Brzeg Dolny	"Zagospodarowanie przestrzeni publicznej nabrzeża Odry poprzez budowę punktu cumowniczego z bulwarem nadrzecznym"	3000,00	128 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i powiązanych usług turystycznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.3.
Gmina Brzeg Dolny	„Rewitalizacja zabytkowego Zespołu Pałacowo – Parkowego w Brzegu Dolnym wraz z renowacją dwóch zabytkowych obiektów oraz budową tężni solankowej”	5000,00	128 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i powiązanych usług turystycznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.3.
Gmina Brzeg Dolny	Rewitalizacja przestrzeni publicznych osiedla Fabrycznego w Brzegu Dolnym	4000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Brzeg Dolny	„Rewitalizacja przestrzeni publicznej osiedla Warzyń poprzez termomodernizację budynku pływalni Aquasport w Brzegu Dolnym”	3000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Brzeg Dolny	Rewitalizacja przestrzeni publicznej osiedla Warzyń poprzez Termomodernizację hali widowiskowo – sportowej w Brzegu Dolnym	3000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.

Gmina Brzeg Dolny	„Rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni publicznych na osiedlu Warzyń wraz z utworzeniem miejsca na imprezy plenerowe przy Hali MOSIR”	3000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Brzeg Dolny	Regeneracja przestrzeni publicznej osiedla Fabryczngo poprzez budowę sali sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolny nr 3 w Brzegu Dolnym.	2000,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Brzeg Dolny	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej Gminy Brzeg Dolny poprzez modernizację istniejącego i budowę nowych wielofunkcyjnych boisk sportowych w trzech gminnych placówkach szkolnych.	1200,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Brzeg Dolny	Przebudowa dawnej bazy Zakładu Gospodarki Komunalnej wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby utworzenia miejsca do rozwoju małej przedsiębiorczości w Brzegu Dolnym.	1200,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Brzeg Dolny	„Rewitalizacja rynku miejskiego w Brzegu Dolnym”	4448,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.

Gmina Cieszków	Modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę w gminie Cieszków	3000,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Cieszków	Remont drogi powiatowej nr 1421D na odcinku od końca obszaru zabudowanego w miejscowości Cieszków do skrzyżowania z drogami powiatowymi 1422D i 1423D.	1600,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Cieszków	Remont drogi powiatowej nr 1417 D na odcinku Białaszka - Góry.	1300,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.

Gmina Cieszków	Remont drogi powiatowej nr 1412 D na odcinku Dziadkowo – Grzebielin.	1050,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Cieszków	Termomodernizacja i przebudowa budynków użyteczności publicznej w gminie Cieszków	2500,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Cieszków	Tworzenie infrastruktury sprzyjającej integracji społecznej w gminie Cieszków	2100,00	091 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.

Gmina Cieszków	Budowa kompleksu przedszkolno - żłobkowego wraz z wyposażeniem w Cieszkowie	2500,00	085 Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Cieszków	Budowa miejsc rekreacyjnych i edukacyjnych w gminie Cieszków	1200,00	128 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i powiązanych usług turystycznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.3.
Gmina Cieszków	Budowa i rewitalizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie Cieszków	1850,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.

Gmina Cieszków	Rewitalizacja centrum miejscowości Cieszków wraz z zachowaniem cennych przyrodniczo i zabytkowo miejsc na terenie gminy Cieszków.	1385,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Domaniów	Budowa Zespołu Żłobkowo – Przedszkolnego z bazą sportowo – rekreacyjną i placem zabaw w gminie Domaniów.	5000,00	085 Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Domaniów	Termomodernizacja budynków szkolnych: Szkola Podstawowa w Wierzbnie, Szkola Podstawowa w Domaniowie, Szkola Podstawowa w Goszczyne.	4000,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Domaniów	Zakup 2 autobusów niskoemisyjnych do przewozu uczniów do szkół na terenie gminy Domaniów.	3500,00	074 Tabor na potrzeby czystej komunikacji miejskiej - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.

Gmina Domaniów	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego z ogrodzeniem, bazą oświetleniową, chodnikową i ławeczkami wraz z bieżnią do skoków w dal – Szkoła Podstawowa w Wierzbnie. Budowa bieżni do skoków w dal, miejsce do pchnięcia kulą i rzut młotem wraz z zewnętrzną bazą oświetleniową, chodnikami i ławeczkami – Szkoła Podstawowa w Domaniowie.	1500,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Domaniów	Zakup e-usług dla Centrum Usług Wspólnych i jednostek obsługiwanych w ramach Centrum w Gminie Domaniów	1000,00	011 Rozwiązania ICT, usługi elektroniczne, aplikacje dla administracji -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Domaniów	Projekt edukacyjny dla nauczycieli – wyposażenie pracowni: językowej, informatycznej w sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie wraz z platformami edukacyjnymi ułatwiającymi pracę zdalną w okresie ograniczenia funkcjonowania szkół.	1000,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Zakład Gospodarki Komunalnej spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z	Kompleksowa modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Domaniów – ETAP: I: modernizacja stacji uzdatniania wody w Domaniowie wraz z	3000,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.

siedzibą w Domaniowie	wykonaniem studni na ujęciu Domaniów.		dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****		
Gmina Domaniów	Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Domaniów.	2000,00	048 Środki mające na celu ograniczenie hałasu i poprawę jakości powietrza - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Domaniów	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Domaniów oraz pomoc organizacyjna i finansowa w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz bezodpływowych zbiorników na terenach o zabudowie rozproszonej.	4270,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Domaniów	Budowa basenu krytego przy szkole w Domaniowie wraz z oświetleniem zewnętrznym budynku.	3000,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.

Gmina Dziadowa Kłoda	Budowa niskoemisyjnego, demonstracyjnego budynku Urzędu Gminy w Dziadowej Kłodzie	7000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Dziadowa Kłoda	Kompleksowa modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Dziadowa Kłoda.	3500,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Dziadowa Kłoda	Podniesienie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Dziadowa Kłoda.	3500,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Dziadowa Kłoda	Rewitalizacja zabytkowego dworu w Gronowicach	3000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Dziadowa Kłoda	Budowa amfiteatru wraz z zagospodarowaniem terenu w Dziadowej Kłodzie	2000,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.

Gmina Dziadowa Kłoda	Rozbudowa szkoły podstawowej w Miłowicach	1000,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Dziadowa Kłoda	Rewitalizacja terenów zielonych oraz miejsc sportu i rekreacji na terenie całej Gminy Dziadowa Kłoda	1000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Jordanów Śląski	Rozbudowa wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę 1. Zwiększenie wydajności ujęć wód podziemnych do 1500 m3/dobę wraz z rozbudową SUW Jordanów Śląski. 2. Rozbudowa sieci magistralnej PE 225 – 2,75 km 3. Budowa zbiorników retencyjnych wody czystej szt. 2 – V=300 m3	3150,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Jordanów Śląski	Budowa przedszkola w miejscowości Jordanów Śląski	3600,00	085 Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Jordanów Śląski	Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie Jordanowa Śląskiego	2840,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.

Gmina Jordanów Śląski	Termomodernizacja obiektu hali sportowej	2500,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Jordanów Śląski	Budowa muszli koncertowej na terenie miejsca integracji społeczności lokalnej w Jordanowie Śląskim	1000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Jordanów Śląski	Przebudowa drogi gminnej publicznej relacji Mleczna do drogi powiatowej 1968D wraz z budową chodnika i przykryciem rowu melioracyjnego w miejscowości Mleczna	1450,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Jordanów Śląski	Rozbudowa oczyszczalni ścieków oraz systemu kanalizacji sanitarnej	3930,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Kondratowice	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej należących do Gminy Kondratowice	2000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.

Gmina Kondratowice	Ograniczenie niskiej emisji na terenie gminy Kondratowice	3500,00	025 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Kondratowice	Modernizacja systemu gospodarki ściekowej w Gminie Kondratowice	14000,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Kondratowice	Budowa ścieżki rowerowej na trasie Kondratowice-Prusy	1500,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.
Powiat Strzeliński	Przebudowa drogi powiatowej nr 3022D od km 4+700 do 6+359	3069,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Kostomłoty	Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Kostomłoty.	1570,00	025 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.

Gmina Kostomłoty	Montaż instalacji fotowoltaicznych i termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Kostomłoty.	3500,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Kostomłoty	Rewitalizacja Rynku w Kostomłotach.	6500,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Kostomłoty	Kompleksowa kanalizacja sanitarna gminy Kostomłoty wraz z rozbudową oczyszczalni ścieków, budową sieci wodociągowej i przebudową stacji uzdatniania wody.	12000,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gminny Ośrodek Kultury w Kostomłotach.	Przebudowa sali widowiskowej i pomieszczeń Gminnego Ośrodka Kultury w Kostomłotach wraz z zagospodarowaniem terenu.	2600,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Krośnice	Modernizacja szkoły Podstawowej w Kuźnicy Czeszyckiej w celu dostosowania obiektu do potrzeb uczniów i nauczycieli, w tym dostosowanie obiektu do obowiązujących przepisów, m.in. ustawy o dostępności i PPOŻ.	1807,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.

Gmina Krośnice	Produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na potrzeby Parku Wodnego Krośnicka Przysań poprzez montaż paneli fotowoltaicznych.	1576,00	029 Energia odnawialna: słoneczna- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Krośnice	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej na terenie zespołu pałacowo – parkowego Krośnice – Wierzchowice	1660,00	128 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i powiązanych usług turystycznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.3.
Powiat milicki	Przebudowa drogi powiatowej nr 1451 i 1450 na odcinku od drogi wojewódzkiej 448 do miejscowości Łazy Wielkie	8800,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Krośnice	Rewitalizacja obszaru zdegradowanego w centrum miejscowości Kuźnica Czeszycka poprzez budowę świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem.	1000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Milicz	Budowa ścieżek rowerowych porządkujących ruch turystyczny w powiecie milickim na obszarze Doliny Baryczy	13538,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.

Powiat Milicki	Przebudowa drogi powiatowej nr 1437 D na odcinku od drogi powiatowej nr 1434 D do granicy powiatu w stronę miejscowości Możdżanów.	1500,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Krośnice	Budowa systemu kanalizacji sanitarnej dla nieruchomości zlokalizowanych przy ulicach Sanatoryjnej, Kwiatowej i Sportowej wraz z uporządkowaniem gospodarki wodami opadowymi	4925,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Krośnice	Kompleksowa termomodernizacja budynku użyteczności publicznej - szkoły Podstawowej w Kuźnicy Czeszyckiej	2564,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Krośnice	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej Urzędu Gminy w Krośnicach	1750,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.

Oddział Terenowy Stowarzyszenia Wolna Przedsiębiorczość w Świdnicy	Energetyka prosumencka – mikroinstalacje fotowoltaiczne w budynkach jednorodzinnych na terenie gmin Powiatu Milickiego	4032,00	029 Energia odnawialna: słoneczna- *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Malczyce	BUDOWA BUDYNKU ZAKŁADU OPIEKI ZDROWOTNEJ W MALCZYCACH	2700,00	092 Infrastruktura zdrowotna - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
OSP Malczyce	BUDOWA REMIZY STRAŻACKIEJ OSP W MALCZYCACH	3300,00	036 Środki w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem dotyczące: pożarów, oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami)	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Malczyce	BUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ W RUSKU	5560,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.

Gmina Malczyce	BUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ W WILCZKOWIE	9243,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Stowarzyszenie Sympatyków Malczyc i Okolic	Rewitalizacja terenów w okolicy kanału portowego poprzez przebudowę drogi pomiędzy ul. 1-go Maja i Portową w Malczycach	1198,00	128 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i powiązanych usług turystycznych -*****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.3.
GMINA MIĘDZYBÓRZ	„Budowa Przedszkola Publicznego przy Szkole Podstawowej w Międzyborzu”	8250,00	085 Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
GMINA MIĘDZYBÓRZ	„Budowa Sali Gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Międzyborzu oraz Bukowinie Sycowskiej”	6300,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
GMINA MIĘDZYBÓRZ	„Budowa ścieżek rowerowych”	3000,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.
GMINA MIĘDZYBÓRZ	„Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych w Gminie Międzybórz”	1500,00	025 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.

			demonstracyjne i środki wsparcia- *****		
GMINA MIĘDZYBÓRZ	„Budowa i modernizacja dróg Gminnych i chodników”	2820,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Mietków	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Mietkowie wraz z wymianą źródła ciepła i montażem instalacji fotowoltaicznej.	6150,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Mietków	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wawrzeńczyce w gminie Mietków	9455,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Mietków	Budowa i modernizacja sieci wodociągowej w miejscowościach Mietków, Maniów i Borzygniew	1100,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej,	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.

			zaopatrzenie w wodę pitną) _ *****		
Gmina Mietków	Budowa drogi rowerowej wzdłuż południowego i północnego skrzydła zapory zbiornika Mietków	2294,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów _ *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.
Gmina Mietków	Przebudowa drogi gminnej – ulica Letniskowa w Borzygniewie, gmina Mietków.	1800,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Mietków	Przebudowa dróg gminnych wzdłuż południowego i północnego skrzydła zapory zbiornika Mietków	2430,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Mietków	Budowa ścieżek rowerowych w ciągu dróg gminnych w Borzygniewie.	1050,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów _ *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.

Gmina Mietków	Rewitalizacja otoczenia ruin dworu obronnego w Mietkowie	1830,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Milicz	Rewitalizacja obszarów zdegradowanych w centralnej części miasta Milicz	6000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Milicz	Odnawialne źródła energii w obiektach użyteczności publicznej w Gminie Milicz	4000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej "Dolina Baryczy" sp. z o.o.	Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy- etap III- modernizacja oczyszczalni ścieków w Sułowie wraz zakupem specjalistycznego sprzętu.	5000,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Milicz	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w gminie Milicz	4000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.

Gmina Milicz	Modernizacja gospodarki wodociągowej w Gminie Milicz - ZUW w Miliczu	12763,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Ośrodek Sportu i Rekreacji w Miliczu	Modernizacja kąpieliska otwartego w miejscowości Milicz	3000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Powiat Milicki	Budowa wielofunkcyjnej hali sportowej przy Zespole Szkół im. Tadeusza Kościuszki w Miliczu	5000,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Milicz	Modernizacja gospodarki wodociągowej w Gminie Milicz - SUW w Brzezynie Sułowskiej	2652,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.

Gmina Prusice	Budowa nowoczesnego centrum edukacyjno - sportowego dla Szkoły Podstawowej w Skokowej (budynek demostracyjno - pasywny)	15000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Prusickie Centrum Medyczne Sp. z o.o	Budowa Ośrodka Zdrowia w Prusicach	5000,00	092 Infrastruktura zdrowotna - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Prusice	Budowa dróg i ścieżek rowerowych w Gminie Prusice w ramach Dolnośląskiej Krainy Rowerowej	4000,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.
Prusice Ps Energetyka Odnawialna Sp. z o.o.	Wsparcie produkcji energii ze źródeł odnawialnych dla Mieszkańców Gminy Prusice m.in. poprzez montaż paneli fotowoltaicznych i wymianę źródeł ciepła	4500,00	029 Energia odnawialna: słoneczna- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Prusice Ps Energetyka Odnawialna Sp. z o.o.	Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Prusice	1003,00	029 Energia odnawialna: słoneczna- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.

Zakład Usług Komunalnych w Przewornie ul. Poczтовая 6 57 – 130 Przeworno	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie Gminy Przeworno.	2600,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Zakład Usług Komunalnych w Przewornie	Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Przeworno wraz z budową oczyszczalni ścieków.	15000,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Przeworno	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gminie Przeworno wraz z wyminą źródeł ciepła oraz montażem systemów OZE.	5440,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Powiat Strzeliński	„Przebudowa drogi powiatowej nr 3046D od km 7+240 do km 8+800”	1850,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.

Gmina Przeworno	Poprawa jakości powietrza poprzez modernizację systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych na terenie Gminy Przeworno.	1200,00	025 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Środa Śląska	Rewitalizacja zabytkowych murów i innych przestrzeni miejskich	7000,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Środa Śląska	Rewitalizacja parków i zieleni miejskiej	4000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Środa Śląska	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	6000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Środa Śląska	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych	4000,00	025 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.

Gmina Środa Śląska	Wyposażenie szkoły podstawowej na Winnej Górze	3777,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Środa Śląska	Utworzenie Średzkiego Inkubatora Przedsiębiorczości – II Etap	10000,00	014 Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki przemysłowe i obiekty) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.3.
Gmina Środa Śląska	Niskoemisyjny tabor miejski	7000,00	074 Tabor na potrzeby czystej komunikacji miejskiej - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.
Strzelińskie Towarzystwo Trzeźwościowe Klub Abstynenta „Promienie”	Zagospodarowanie terenu siedziby Strzelińskiego Towarzystwa Trzeźwościowego Klub Abstynenta „Promienie” w Białym Kościele	2000,00	091 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Strzelin	Zakup niskoemisyjnego taboru autobusowego do obsługi publicznej komunikacji zbiorowej oraz budowa stacji szybkiego ładowania autobusów z napędem elektrycznym na terenie gminy Strzelin	6500,00	074 Tabor na potrzeby czystej komunikacji miejskiej - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.

Powiat Strzeliński	Przebudowa drogi powiatowej nr 3073D w miejscowości Mikoszków od km 0+000 do km 0+740	1332,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Publiczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Strzelinie	"Podniesienie usług medycznych dla pacjentów w Podstawowej Opiece Zdrowotnej i Ambulatoryjnej Opiece Specjalistycznej poprzez wymianę i zakup nowego sprzętu medycznego"	1845,00	093 Sprzęt medyczny	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Powiat Strzeliński	"Rozwój zawodowej infrastruktury edukacyjnej w Powiecie Strzelińskim –dostosowanie do potrzeb rynku pracy oraz potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych"	5707,50	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.

Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Strzelinie	"Poszukiwanie i budowa nowych ujęć wody wraz z systemem ich uzdatniania, przesyłu i dystrybucji na terenie gminy Strzelin"	4000,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Stowarzyszenie św. Celestyna w Mikoszowie	Dom pomocy społecznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w Mikoszowie	5000,00	091 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Strzelin	"Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-melioracyjnej oraz deszczowej na obszarze miasta i gminy Strzelin wraz ze zwiększeniem systemu retencjonowania wód"	6390,00	040 Gospodarka wodna i ochrona zasobów wodnych (w tym gospodarowanie wodami w dorzeczu, konkretne środki przystosowania się do zmian klimatu, ponowne użycie, ograniczanie wycieków)	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Strzelin	Rewitalizacja budynku przy ul. Pocztovej 4 wraz z adaptacją na potrzeby Centrum usług społecznych	7000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.

Gmina Strzelin	"Termomodernizacja budynków będących w zasobie Gminy Strzelin wraz z montażem instalacji fotowoltaicznych poprzez ich efektywność energetyczną"	3000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Strzelin	Budowa ścieżek rowerowych na nieczynnych liniach kolejowych – trasy: Strzelin – Głęboka -Wiązów oraz Strzelin - Głęboka - Przeworno	6930,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.
Gmina Strzelin	Poprawa efektywności energetycznej budynków wielo- i jednorodzinnych, poprzez ich termomodernizację oraz instalację wysokosprawnych oraz niskoemisyjnych źródeł ogrzewania.	2256,00	025 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Syców	Rewitalizacja Centrum Sycowa	8000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.

Gmina Syców	Renowacja murów obronnych otaczających miasto Syców	4000,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Centrum Kultury w Sycowie	Rozwój i promowanie usług w dziedzinie kultury poprzez przebudowę Centrum Kultury w Sycowie	8800,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Sycowska Gospodarka Komunalna Sp. z o.o.	Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie miasta i Gminy Syców	4000,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sycowie	Rozbudowa bazy turystyczno-rekreacyjnej przy zalewie w Stradomi Wierzchniej	2500,00	128 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i powiązanych usług turystycznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.3.
Gmina Syców	Rewitalizacja Parku Miejskiego- etap II	3400,00	130 Ochrona, rozwój i promocja dziedzictwa przyrodniczego i ekoturystyki innych niż obszary Natura 2000 -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Syców	Rewitalizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych	3000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sycowie	Modernizacja i przebudowa Stadionu Miejskiego w Sycowie	2000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Twardogóra	1. Budowa energooszczędnego budynku o funkcji przedszkola (z wykorzystaniem OZE) wraz z placem edukacyjnym oraz infrastrukturą, zagospodarowaniem terenu, miejscami postojowym, w tym dla osób niepełnosprawnych oraz z zielenią	15000,00	085 Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Twardogóra	Przebudowa i adaptacja budynku oraz przyległego terenu parkowego zabytkowego pałacu barokowego w Twardogórze na Centrum Kultury, Multimediów i Aktywności Społecznej z zielenią i placem zabaw	5000,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Twardogóra	Budowa ścieżek rowerowych i wypożyczalni rowerów na terenie gminy Twardogóra	3000,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.
Gmina Twardogóra	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie miasta i gminy Twardogóra	3000,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.

Gmina Twardogóra	Rewitalizacja (termomodernizacja) budynków użyteczności publicznej na terenie miasta i gminy Twardogóra	2000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Zakład Gospodarki Komunalnej w Twardogórze Sp. z o.o.	Uporządkowanie gospodarki wodnej poprzez budowę Stacji Uzdatniania Wody w Chełstowie	1000,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Twardogóra	Rewitalizacja terenów zielonych w Twardogórze i w Goszczu	1244,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Twardogóra	Granty dla mieszkańców Gminy Twardogóra na instalacje OZE i wymianę pieców	1000,00	025 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.

Gmina Udanin	Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie Gminy Udanin	14390,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Udanin	Budowa PSZOK w Udaninie wraz z wyposażeniem	2000,00	042 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: środki w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, minimalizacji, segregacji, recyklingu - - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Udanin	Budowa Urzędu Gminy w Udaninie wraz z wyposażeniem	5639,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Udanin	Rewitalizacja zabytkowego parku w Damianowie	2610,00	130 Ochrona, rozwój i promocja dziedzictwa przyrodniczego i ekoturystyki innych niż obszary Natura 2000 - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Udanin	Budowa remizy strażackiej wraz z zapleczem dydaktyczno-szkoleniowym w Ujeździe Górnym	1000,00	036 Środki w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem dotyczące: pożarów, oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie (w	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.

			tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami)		
Gmina Udanin	Zachowanie dziedzictwa kulturowego na terenie Gminy Udanin	1000,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Udanin	Wymiana źródeł ciepła oraz instalacja fotowoltaiki	1000,00	025 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Udanin	Budowa/tworzenie tras rowerowych, ścieżek i singletracków	1000,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.
Gmina Wiązów	„Przebudowa stacji uzdatniania wody w Wiązowie”	1800,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej,	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.

			zaopatrzenie w wodę pitną) _ *****		
Gmina Wiązów	Termomodernizacja wraz z przebudową budynku oraz zmianą sposobu użytkowania na klubik dziecięcy i szkołę muzyczna I stopnia w Wiązowie	3200,00	085 Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Wiązów	Energooszczędne oświetlenie uliczne na terenie Gminy Wiązów	1500,00	048 Środki mające na celu ograniczenie hałasu i poprawę jakości powietrza _ *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Wiązów	Przebudowa stacji uzdatniania wody w Zborowicach i Wyszonowicach	2000,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) _ *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Wiązów	Rewitalizacja terenu przy szkole podstawowej im. Piastów Śląskich w Wiązowie	1000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.

Gmina Wiązów	Rozbudowa wraz z modernizacją szkoły podstawowej im. Jana Pawła II w Jaworowie.	1000,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Wiązów	Przebudowa drogi w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Wiązowie.	1800,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Wiązów	Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Starym Wiązowie.	11131,00	041 Odbieranie i oczyszczanie ścieków - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Wiązów	Zakup i dostawa fabrycznie nowych śmieciarek do odbioru odpadów komunalnych z terenu Miasta i Gminy Wiązów.	2457,00	042 Gospodarowanie odpadami z gospodarstw domowych: środki w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów, minimalizacji, segregacji, recyklingu - - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Gmina Wiązów	Zagospodarowanie przestrzeni sportowo - rekreacyjnej w Wiązowie.	4000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.

Gmina Wińsko	Rewitalizacja rynku w Wińsku wraz z ciągiem ulic Mickiewicza i Kościuszki oraz modernizacją dróg gminnych	4500,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Wińsko	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Wińsko	5000,00	039 Dostarczanie wody do spożycia przez ludzi (infrastruktura do celów ujęcia, uzdatniania, magazynowania i dystrybucji, środki na rzecz efektywności energetycznej, zaopatrzenie w wodę pitną) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.2.
Parafia Rzymsko – Katolicka p.w. Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel w Głębowicach	Rewitalizacja historycznego układu przestrzennego Zespołu Poklasztornego w Głębowicach wraz montażem paneli fotowoltaicznych.	1000,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Wińsko	Budowa Park & Ride w Orzeszkowie i Małowicach wraz rewitalizacją budynku i otoczenia dawnego dworca PKP w Wińsku oraz budową trasy rowerowej i spacerowej na bazie niewykorzystanych nasypów kolejowych w Gminie Wińsko	2515,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.

Krakowskie Szkoły Artystyczne Jerzy Gawęł, Joanna Gawęł	Przystosowanie Pałacu Przyborów do potrzeb kształcenia zawodowego i szkoleń osób dorosłych oraz warsztatów artystycznych dla dzieci i młodzieży poprzez współorganizowanie obozów i zielonych szkół „astronomiczno-artystycznych” wraz z Centrum Edukacji Astronomicznej UW w Białkowie i gminą Wińsko	2000,00	088 Infrastruktura na potrzeby kształcenia i szkolenia zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Wińsko	Termomodernizacja budynków publicznych wraz z wymianą wysokoemisyjnych źródeł ciepła w Gminie Wińsko	2774,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Starostwo Powiatowe w Wołowie	Przebudowa drogi powiatowej nr 1274D Wińsko – granica powiatu trzebnickiego wraz z budową/przebudową chodników stanowiącej łącznik do węzła drogi ekspresowej S5	3000,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Wińsko	Przebudowa dróg gminnych w Gminie Wińsko	2352,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.

Gmina Wińsko	Budowa nowoczesnych terenów mieszkalnictwa komunalnego, wspomaganego i socjalnego w Morzynie	1000,00	090 Infrastruktura mieszkalnictwa (inna niż dla migrantów, uchodźców i osób objętych ochroną międzynarodową lub ubiegających się o nią)	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Wińsko	Rewitalizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z wymianą wysokoemisyjnych źródeł ciepła, w tym budynki należące do zasobu komunalnego gminy	1000,00	025 Renowacja istniejących budynków mieszkalnych dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Wińsko	Poprawa infrastruktury edukacji przedszkolnej w Gminie Wińsko	1000,00	085 Infrastruktura na potrzeby wczesnej edukacji elementarnej i opieki nad dzieckiem - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Wińsko	Poprawa infrastruktury wraz z wyposażeniem szkół podstawowych w Gminie Wińsko	1000,00	086 Infrastruktura na potrzeby szkół podstawowych i średnich - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.1.
Gmina Wińsko	Szlakiem zabytków przemysłu rolniczego Gminy Wińsko	2280,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.

Gmina Wińsko	Rewitalizacja obiektu pałacowego z otoczeniem parkowym w miejscowości Smogorzówek na centrum placówki wsparcia dziennego wraz z utworzeniem inkubatora produktu lokalnego – spółdzielnia socjalna	3853,00	091 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Wińsko	Przygotowanie terenów inwestycyjnych w Gminie Wińsko	1000,00	014 Infrastruktura biznesowa dla MŚP (w tym parki przemysłowe i obiekty) - *****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.3.
Gmina Wińsko	Odbudowa małej retencji na terenie Gminy Wińsko	1000,00	035 Środki w zakresie dostosowania do zmiany klimatu oraz ochrona przed zagrożeniami związanymi z klimatem dotyczące: powodzi, oraz zarządzanie ryzykiem w tym zakresie (w tym zwiększanie świadomości, ochrona ludności oraz systemy i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami)	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Wińsko	Ogrody pamięci – rewitalizacja nieczynnych poewangelickich cmentarzy na terenie gminy, zabytkowej części cmentarza katolickiego oraz II etap	1500,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	TAK	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.

	rewitalizacji cmentarza żydowskiego w Wińsku				
Gmina Wołów	Kompleksowa rewitalizacja przestrzeni publicznych w rejonie Starego Miasta w Wołowie	5000,00	131 Fizyczna regeneracja i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.3.
Gmina Wołów	Budowa dróg osiedla zlokalizowanego pomiędzy ulicami Żeromskiego oraz Curie – Skłodowskiej w Wołowie.	12152,00	059 Nowo wybudowane inne drogi krajowe, regionalne i lokalne drogi dojazdowe - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Wołów	Budowa nowego obiektu mostowego na rzece Juszcze w ciągu drogi gminnej nr 102869D, ul. Powstańców Śląskich w Wołowie.	1181,00	059 Nowo wybudowane inne drogi krajowe, regionalne i lokalne drogi dojazdowe - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Wołów	Przebudowa dróg gminnych na terenie miasta Wołowa wraz z systemem oświetlenia drogowego.	30000,00	062 Inne drogi przebudowane lub zmodernizowane (autostrady, drogi krajowe, regionalne lub lokalne) - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.1.
Gmina Żmigród	Budowa krytej pływalni typu „Dolnośląski Delfinek” oraz rozbudowa Szkoły Podstawowej w Żmigrodzie - projekt demonstracyjny	13750,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.

			demonstracyjne i środki wsparcia- *****		
Gmina Żmigród	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Żmigród	11000,00	075 Infrastruktura przeznaczona dla rowerów - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.3.2.
Gmina Żmigród	Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej z terenu Gminy Żmigród	1000,00	029 Energia odnawialna: słoneczna- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Żmigród	Granty dla mieszkańców na montaż instalacji fotowoltaicznych oraz na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła	3000,00	029 Energia odnawialna: słoneczna- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Żmigród	Budowa budynku demonstracyjnego niskoemisyjnego na cele Urzędu Miejskiego w Żmigrodzie	10000,00	026 Renowacja infrastruktury publicznej dla celów efektywności energetycznej, projekty demonstracyjne i środki wsparcia- *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.2.1.
Gmina Żmigród	Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania Wieży Ciśnień w Żmigrodzie na cele kulturalno-rozrywkowe	2000,00	129 Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.

Gmina Żmigród	Budowa Centrum opiekuńczo – mieszkalnego w Żmigrodzie	1385,00	091 Pozostała infrastruktura społeczna przyczyniająca się do włączenia społecznego - *****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.2.
Gmina Żmigród	Adaptacja, przebudowa i rozbudowa istniejącego budynku na stanicę rowerową przy Zespole Pałacowo-Parkowym w Żmigrodzie.	1000,00	128 Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i powiązanych usług turystycznych -*****	NIE	Projekt zintegrowany ze wszystkimi projektami w D.1.3.
RAZEM				786 895,5 tys. zł	

